

Kjersti Beck Bjørnback

HAR KULTURBRANSJEN OVERLEVD PANDEMIEN?

En kvalitativ studie av den økonomiske bærekraften hos kulturarrangører i Gjøvik og Toten, i etterslepet av covid-19

Bacheloroppgave i Økonomi og ledelse

Veileder: Martina Ortova

Mai 2022

Kjersti Beck Bjørnback

HAR KULTURBRANSJEN OVERLEVD PANDEMIEN?

En kvalitativ studie av den økonomiske bærekraften hos kulturarrangører i Gjøvik og Toten, i etterslepet av covid-19

Bacheloroppgave i Økonomi og ledelse
Veileder: Martina Ortova
Mai 2022

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Fakultet for økonomi
Institutt for industriell økonomi og teknologiledelse

Kunnskap for en bedre verden

SAMMENDRAG

Tittel:	Har kulturbransjen overlevd pandemien? En kvalitativ studie av den økonomiske bærekraften hos kulturarrangører i Gjøvik og Toten, i etterslepet av covid-19	Dato: 20.05.22
Deltaker:	Kjersti Beck Bjørnback	
Veileder:	Martina Ortova	
Stikkord/nøkk elord	Kulturbransje, pandemi, økonomisk bærekraft, støtteordning, arrangement	
Antall sider/ord:	Antall vedlegg:	Publiseringsavtale inngått: ja/nei
68/20561	3	Ja
<p>Denne bacheloroppgaven forsøker å finne svar på hvordan kulturbransjen har blitt påvirket gjennom koronapandemien. Gjennom to år har denne bransjen forholdt seg til både yrkesforbud og strenge restriksjoner. Problemstillingen som ble valgt spør: «<i>Hvordan har kulturarrangørene i Gjøvik og Toten klart seg gjennom pandemien, og er forutsetningene til stede for økonomisk bærekraftig drift i tiden fremover?</i>». For å forsøke å besvare denne har det blitt innhentet data via kvalitativ metode og semistrukturerte intervjuer i en tverrsnittstudie. I tillegg har det blitt gjort uttrekk fra offentlige tilgjengelige regnskap og beregnede nøkkeltall. Kategorien kulturaktører som ble valgt undersøkt, er private arrangører av konserter og sceneshow i kommunene Gjøvik, Østre Toten og Vestre Toten. Det er intervjuet fem informanter, som til sammen representerer åtte virksomheter.</p> <p>Teorisegmentet beskriver først de økonomiske analysene som er benyttet, før det tar for seg pandemiens forløp med vekt på restriksjoner for kulturaktørene, samt de støtteordninger som ble iverksatt for å kompensere for disse.</p> <p>Et hovedfunn viser at hovedvekten av arrangørene hadde gode økonomiske resultater i 2020 på tross av liten eller ingen aktivitet. Et annet viktig funn er at det virker å være få aktører som har kulturarrangement som eneste inntektskilde, og at denne bransjen avhenger delvis av idealisme. Studien viser at på tross av gode resultater underveis i pandemien, er det en uttalt usikkerhet for fremtiden hos arrangørene. Dette baserer de på en opplevd tendens av endrede vaner hos publikum og mer krevende billettsalg. Ettersom alle restriksjoner nå er opphevet er det ikke lenger støtteordninger, selv om det opplever at konsekvensene av pandemien fortsatt er gjeldende.</p>		

ABSTRACT

Title:	Has the culture industry survived the pandemic? A qualitative study of the financial sustainability of cultural organizers in Gjøvik and Toten, in the aftermath of covid-19		Date : 20.05.22
Participants	Kjersti Beck Bjørnback		
Supervisor	Martina Ortova		
Keywords	Cultural industry, pandemic, financial sustainability, support system, event		
Number of pages/words:	Number of appendix:	Availability (open/confidential):	
68/20561	3	Open	
<p>This bachelor thesis aims to research how the cultural industry has been affected by the corona pandemic. For two years this sector has complied with both professional bans and multiple restrictions on their operations. The research question asks how the cultural organizers in Gjøvik and Toten have managed during the pandemic, and if it is possible to maintain financially sustainable operations in the time ahead. To attempt to answer this question, data has been collected through qualitative methods and semi structured interviews in a cross-sectional study. In addition, it has been collected key figures from publicly available annual accounts for analyses. The informants consist of five leaders representing eight different companies, that are all private organizers of music concerts and other stage shows.</p> <p>The theoretical section first describes the economic analysis used in this research. Then it attempts to describe the course of the pandemic, with emphasis on the restrictions that affected the cultural industry. It will also describe the various financial support systems introduced by the government to compensate for the restrictions.</p> <p>One of the main findings in this study show that most of the organizers had good financial results in 2020 despite little or no activity. Another finding is that there seem to be only a few companies who rely on cultural events as their only source of income, and that the industry depends in part on idealism. The study shows that despite good results during the pandemic, the organizers still express a sense of uncertainty for the future. They base this on a perceived tendency of changed habits among the public that has led to more difficult ticket sales. As all restrictions now have been lifted, there are no longer any financial support, although they feel that the consequences of the pandemic are still present.</p>			

FORORD

Det er snart ni år siden jeg startet dette studiet, som den gang var bachelor i økonomi og ledelse, fleksibelt løp, ved Høgskolen i Gjøvik. Barnefødsler, jobbsituasjon og sykdom har bidratt til at veien til fullført studie ble mye lengre enn først planlagt. Desto mer gledelig er det å endelig kunne levere denne bacheloroppgaven ved det som nå har blitt NTNU Gjøvik - og det hele 22 år etter at jeg tok mine første studiepoeng ved NTNU Trondheim. Det gjør meg stolt og glad, men også ydmyk over at vi lever i et samfunn der vi har slike muligheter.

I dette arbeidet har jeg gjort et dypdykk i kulturbransjen. Jeg ønsker å ha et levende og variert kulturliv i Gjøvik og omegn, og derfor ville jeg å forske på konsekvensene av pandemien på denne bransjen. Jeg vil takke min veileder, Martina Ortova, for gode innspill og hjelp underveis. Spesielt i forhold til struktur og de viktige små detaljene.

Jeg vil og takke alle informantene for at jeg fikk bruke av tiden deres, og for at dere ga meg et dypere innblikk i situasjonen dere har stått i og delvis fortsatt står i.

Til slutt må jeg takke familien min, Per-Erik, Gabriel og Erle. Uten ubetinget støtte og forståelse fra dere, hadde ikke dette vært gjennomførbart. Det kan ikke alltid ha vært lett å leve med en kone og mamma som tidvis både har vært mentalt og fysisk fraværende.

En ekstra takk til min mann Per-Erik Beck Bjørnback for korrekturlesing, bilder og grafisk bistand. Du er suveren!

Gjøvik, 20. mai 2022

Kjersti Beck Bjørnback

INNHOLDSFORTEGNELSE

SAMMENDRAG	1
ABSTRACT	2
FORORD	3
1 INNLEDNING	6
1.1 BAKGRUNN FOR VALG AV TEMA	6
1.2 FORMÅLET MED OPPGAVEN	6
1.3 PROBLEMSTILLING	7
1.4 KULTURSEKTOREN	7
1.5 AVGRENSNINGER OG PRESISERINGER	9
1.6 VIDERE OPPBYGGING AV OPPGAVEN	9
2 TEORI	10
2.1 ØKONOMI, BÆREKRAFTIG DRIFT OG REGNSKAPSANALYSE	10
2.1.1 SALGSINNTEKTER OG RESULTAT	11
2.1.2 LØNNSOMHET	12
2.1.3 LIKVIDITET	13
2.1.4 SOLIDITET OG FINANSIERING	14
2.2 COVID-19 I NORGE, TIDSLINJE OG RESTRIKSJONER FOR KULTURLIVET	14
2.3 STØTTEORDNINGER	17
2.3.1 NASJONALE STØTTEORDNINGER	18
2.3.2 KOMMUNALE STØTTEORDNINGER	20
2.3.3 STØTTEORDNINGENE, ANALYSER OG REAKSJONER	20
2.4 KORONAPANDEMIENS VIRKNING PÅ KULTURBRANSJEN	22
2.5 OPPSUMMERING	25
3 METODE	26
3.1 VALG AV METODE	26
3.2 UNDERSØKELSESDSIGN	26
3.3 DATAINNSAMLING	28
3.4 ANALYSE AV DATA	29
3.5 METODEKRITIKK	30
3.6. ETIKK	31
4 RESULTATER OG ANALYSE	32
4.1 INFORMANTENE	32
4.1.1 SERIØST FIRMA AS	32
4.1.2 URBANE TOTNINGER AS	34
4.1.3 LILLE KAFÉ AS (KAFFKA)	35
4.1.4 TOTEN LIVESCENE AS OG 2830 SKOLEDAMMEN AS	37

4.1.5 KVÆNTIN AS (FREDVIKAFESTIVALEN)	39
4.1.6 JUBEL EVENT AS (SOMMERSLAGERE)	40
4.1.7 SHOWSTART AS	42
4.2 OVERSIKT OVER TILDELTE STØTTEMIDLER	43
4.3 OPPSUMMERING ØKONOMI	45
4.4 RESULTATER FRA INTERVJUENE	45
4.4.1 PANDEMI OG OMSTILLING	46
4.4.2. STØTTEORDNINGENE	49
4.4.3 IDEALISME ELLER NÆRINGSVIRKSOMHET	51
4.4.4 PANDEMIENS KONSEKVENSER FOR FREMTIDEN	51
5 DRØFTING	54
5.1 ØKONOMI	54
5.2 PANDEMI OG OMSTILLING	56
5.3 STØTTEORDNINGER	57
5.4 IDEALISME ELLER NÆRINGSVIRKSOMHET	58
5.5 PANDEMIENS KONSEKVENSER FOR FREMTIDA	59
5.6 EVALUERING AV RESULTATENE OG STUDIEN	59
6 AVSLUTNING	61
7 LITTERATURLISTE	63

ILLUSTRASJONSLISTE

FIGUR 1: FORMEL OG EVALUERING AV LØNNSOMHET, GJENSKAPT FRA PROFF, 2022	13
FIGUR 2: FORMEL OG EVALUERING AV LIKVIDITET, GJENSKAPT FRA PROFF, 2022	13
FIGUR 3: FORMEL OG EVALUERING AV SOLIDITET, GJENSKAPT FRA PROFF, 2022	14
TABELL 1: STØTTEORDNINGER FOR KULTURLIVET TILKNYTTET COVID-19, HENTET FRA LOVDATA	19
TABELL 2: ØKONOMISKE RESULTATER SERIØST FIRMA	33
TABELL 3: ØKONOMISKE RESULTATER URBANE TOTNINGER	34
TABELL 4: ØKONOMISKE RESULTATER KAFFKA	36
TABELL 5: ØKONOMISKE RESULTATER TOTEN LIVESCENE OG 2830	38
TABELL 6: ØKONOMISKE RESULTATER FREDVIKAFESTIVALEN	39
TABELL 7: ØKONOMISKE RESULTATER SOMMERSLAGERE	40
TABELL 8: ØKONOMISKE RESULTATER SHOWSTART	42
TABELL 9: FORDELING AV NASJONALE STØTTEMIDLER, TALL HENTET FRA NORSK KULTURRÅD	44
BILDE 1: DETALJER, FOTO: PER-ERIK BECK BJØRNBACK	9
BILDE 2: KORONAVENNLIG KONSERTSAL PÅ SAMFUNDET, FOTO: PER-ERIK BECK BJØRNBACK	25
BILDE 3: SOMMERSLAGERE, FOTO: PER-ERIK BECK BJØRNBACK	53
BILDE 4: FREDVIKAFESTIVALEN, FOTO: PER-ERIK BECK BJØRNBACK.....	62

1 INNLEDNING

I dette kapittelet vil det bli redegjort for valg av tema og veien dit, med beskrivelse av formålet med oppgaven og valgt problemstilling. Etter det vil det bli gitt en overordnet beskrivelse av kultursektoren, som denne studien dreier seg om, med utgangspunkt i tall og statistikk for å gi et overblikk. I enkelte sammenhenger benevnes kulturbransjen som en helhet, men der det er gjort slike inndelinger i teorimaterialet, vil det bli brukt informasjon som angår musikk og scenekunst. Til slutt kommer det noen generelle avklaringer samt beskrivelse av oppgavens oppbygging videre.

1.1 Bakgrunn for valg av tema

Verden har stått i en global krise de siste to årene. Koronapandemien har medført stengte skoler og hjemmekontor, påtvungen driftsstopp i mange bransjer og restriksjoner som har gitt store utfordringer for en lang rekke aktører. Ifølge Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling (OECD, 2020), er kulturbransjen en av de hardest rammende bransjene som følge av pandemien. Avlysninger, antallsbegrensninger, skjenkestopp og usikkerhet for fremtiden har preget mange kulturaktører, og målet er å undersøke om dette har hatt og vil ha betydning for forutsetningene for å drive slik virksomhet.

Norges befolkning har vært aktive brukere av kultur, noe Norsk kulturbarometer fra Statistisk sentralbyrå viser (Statistisk sentralbyrå, 2017). Ifølge denne statistikken gikk 50 prosent av befolkningen på teater/musikal/revy i løpet av et år, 62 prosent på konsert og 32 prosent på kulturfestival. Disse tallene er fra 2016. Norsk kulturbarometer oppdateres hvert 4. år, og dessverre kommer neste oppdatering rett etter innleveringsfristen på denne oppgaven. De vil kunne gi et større innblikk i om pandemien har endret på disse vanene.

1.2 Formålet med oppgaven

Formålet med denne studien er å belyse noen av konsekvensene av en global krise, og hvordan en slik uforutsett situasjon har påvirket og fortsatt påvirker én spesifikk bransje. Ved å intervjuere flere aktører i samme kategori, og samtidig se på noen overordnede regnskapstall for å underbygge funnene, kan det være mulig å se tendenser og kanskje likheter og ulikheter i hvordan de ulike arrangørene har klart seg gjennom pandemien. Når dette ses opp mot eksisterende kunnskap og faglitteratur, gir det grunnlag for drøfting av resultatene.

Det er ingen oppdragsgiver til denne studien, men målet er at den skal gi innsikt i en unik situasjon hovedsakelig i det geografiske området Gjøvik og Toten. Ønsket er og at den kan bidra til at de aktuelle kommunene og politikerne har et ekstra blikk inn mot en hardt prøvet bransje også i tiden fremover. For selv om restriksjonene per i dag er tatt bort, kan vi allerede se et endret kjøps- og handlingsmønster hos kundene, som forlenger utfordringene hos arrangørene (Bekeng-Flemmen *et.al.*, 2022).

1.3 Problemstilling

Med bakgrunn i hva denne oppgaven ønsket å undersøke, har følgende problemstilling blitt utarbeidet.

«Hvordan har kulturarrangørene i Gjøvik og Toten klart seg gjennom pandemien og er forutsetningene til stede for økonomisk bærekraftig drift i tiden fremover?»

For å forsøke å besvare problemstillingen har det blitt intervjuet et utvalg private arrangører av konserter og sceneshow i kommunene Gjøvik, Østre Toten og Vestre Toten. I tillegg har det blitt hentet ut og analysert offentlig tilgjengelige regnskaps- og nøkkeltall.

1.4 Kultursektoren

I denne delen vil det bli forsøkt å beskrive kulturbransjen ved hjelp av tall og statistikk, med hovedvekt på slik det var før pandemien. Dette har vist seg å være noe utfordrende. De ulike rapportene og statistikkene som har blitt utarbeidet, bruker ulike inndelinger på hvilke aldersgrupper som inngår og hvilke NACE-kode som sorterer under de ulike bransjeinndelingene. Dette har ikke blitt forsøkt omregnet eller dypdykket i, men det er valgt å forholde seg til Statistisk sentralbyrå og de aktørene som bruker samme inndeling som dem, da det gir sammenlignbare tall. Om dette er den mest korrekte inndelingen, blir ikke drøftet i denne oppgaven. Tallene anses som relevante og valide for oppgaven, som har hovedfokus lokalt i Gjøvik og Toten. Likevel er det greit å merke seg at det finnes en del makroøkonomiske data om denne sektoren som ikke alltid lar seg sammenligne direkte.

For å finne data for å beskrive kultursektoren, har det blitt gjort søk i sysselsettingsstatikken til Statistisk sentralbyrå og i tillegg brukt tall fra den årlige kulturstatistikken de lager på oppdrag fra Kulturdepartementet. Disse gir et tallmessig bilde av kultursektoren i Norge. I løpet av 2020,

ble det satt i gang et større prosjekt, der ulike aktører på oppdrag fra Kulturdepartementet har gjort undersøkelser av kultursektoren, for å se på hvilke konsekvenser koronapandemien har hatt på den. I denne sammenhengen har Kulturrådet og Norsk Filminstitutt levert en sluttrapport i april 2022, som heter «*Sterkere tilbake*», der de ser på nettopp konsekvensene av pandemien og eventuelle virkemidler for gjenoppbygging av sektoren (Bekeng-Flemmen *et.al.*, 2022). De har forholdt seg til den samme inndelingen som Statistisk sentralbyrå på hva som inngår i kulturbransjen inkludert kreative næringer, så derfor blir det presentert tall herfra for å illustrere status i bransjen. I 2019 var det ifølge denne rapporten 84200 sysselsatte i kulturell og kreativ næring i Norge. Dette omfatter visuell kunst, utøvende kunst, musikk, litteratur, film, dataspill, TV, medier, arkitektur, design, reklame og kulturarv. Av disse hadde 5067 sitt hovedvirke innen musikk og 4046 innen scenekunst. I 2020 var det totale tallet 85000, der 6200 arbeidet innen musikk, mens tallet for scenekunst holdt seg stabilt rundt 4000 (Statistisk sentralbyrå, 2021).

I den årlige kulturstatistikken fra Statistisk sentralbyrå for 2020 (Statistisk sentralbyrå, 2021), som er den siste tilgjengelige per i dag, kan vi lese at i Innlandet fylke var det i 2020 rundt 3700 personer mellom 15 og 74 år med kulturell og kreativ næring som hovedinntektskilde. Grunnet fylkessammenslåingen av Hedmark og Oppland til Innlandet fra 2020, er ikke disse tallene direkte sammenlignbare, men sammenslåtte tall for Oppland og Hedmark fra 2019 viser rundt 3750 personer og om lag 3800 i 2018. For finne de samme tallene på kommunenivå kreves det søk i sysselsettingsstatistikken til Statistisk sentralbyrå på et tresifret antall NACE-koder. Det har på grunn av omfanget ikke blitt prioritert i denne studien. Informantene i denne oppgaven er noe ulikt organisert, men flertallet er registrert under NACE-kode 90.020, *Tjenester tilknyttet underholdningsvirksomhet*. I Gjøvik kommune er var det i 2019 bosatt 18 personer som var sysselsatt i denne formen for næring, 12 i 2020 og 13 i 2021. For Østre Toten er tallene 4 i 2019, 3 i 2020 og 4 i 2021 og for Vestre Toten 5 i 2019, 4 i 2020 og 4 i 2021 (Statistisk sentralbyrå, 2022, tabell 13470).

I Gjøvik kommune utarbeides det årlig et byregnskap, som er et samarbeidsprosjekt mellom Gjøvik kommune, Byen vår Gjøvik, Statens vegvesen og Innlandet fylkeskommune (Gjøvik kommune, 2019). Her samler de en årlig oversikt over antall arrangementer i Gjøvik by (Gjøvik tettsted, med drøyt 20.000 innbyggere). Den viser at det i 2019 var totalt nesten 1400 arrangementer i dette området. I 2020, som var det første året vi hadde koronapandemi i Norge, sank dette tallet med 441 til noe under 1000. Hvordan disse arrangementene telles og hvor korrekte de er, er ikke ytterligere beskrevet, men utviklingen år for år gir et inntrykk av

pandemiens påvirkning på kulturlivet. Det har ikke blitt funnet tilsvarende oversikter for Østre og Vestre Toten.

1.5 Avgrensninger og presiseringer

Med hvordan kulturbransjen har klart seg, menes i hvilken grad de har opprettholdt drift gjennom pandemien, om det har hatt betydning for personalsituasjonen, samt de økonomiske resultatene. Med forutsetninger for bærekraftig økonomisk drift, menes det om organisasjonsstrukturen og den økonomiske situasjonen hos den valgte kategorien, kan anses å være tilstrekkelig god for videre drift i 2022 og i årene fremover.

Som beskrevet i kapittel 1.4, er kultur og kreativ bransje stor og svært variert sammensatt. Valg av kulturaktører for disse undersøkelsene, handlet om å finne tilstrekkelig aktører med mest mulig likt utgangspunkt, slik at sammenligningsgrunnlaget for analyse av resultatene blir best mulig, selv om utvalget ikke er stort nok til å konkludere. Derfor landet valget på arrangørsiden og de private arrangørene av konserter og sceneshow, der hovedaktiviteten er kommersiell drift. Gjøvik og Toten ble valgt som det geografiske området på grunn av korte fysiske avstander, noe som var positivt innenfor rammene for tid og ressurser til denne studien.

1.6 Videre oppbygging av oppgaven

I de kommende kapitlene vil det først bli gjennomgått relevant teori og bakgrunnsinformasjon. Etter det vil kapittel tre beskrive metodene valgt til datainnhenting og analyse av resultatene. Resultatene presenteres i kapittel fire sammen med en analyse av disse, før de blir drøftet opp mot eksisterende kunnskap og teori. Oppgaven oppsummeres med en vurdering av funnene opp mot problemstillingen.

Bilde 1: Detaljer, foto: Per-Erik Beck Bjørnback

2 TEORI

I denne delen vil relevant teori bli belyst, som vil være grunnlaget for å analysere og forstå resultatene av undersøkelsene.

Først går vi inn i begrepet økonomisk bærekraftig drift og forsøker å belyse hva det vil si for bedrifter i den valgte bransje, og overordnet økonomisk teori rundt det. Det vil og bli beskrevet enkel økonomisk analyse, som blir en del av resultatene, som et utgangspunkt for øvrige funn. For å sette ting i sammenheng, vil det bli presentert en grovskisset tidslinje over koronasituasjonen i Norge, med oversikt over de tidspunkter og områder som er og var relevante for kulturbransjen. Videre vil det redegjøres for de ulike støtteordningene som har kommet for å avhjelpe situasjonen spesifikt inn mot kulturbransjen og noen analyser og reaksjoner i kjølvannet av disse. Avslutningsvis beskrives relevant forskning gjort på pandemiens påvirkning på kulturlivet, hovedsakelig i Norge da dette er mest relevant for denne oppgaven. Oppgaven har ikke inkludert støtteordninger i andre land.

I tillegg til relevant faglitteratur og vitenskapelige artikler, har det blitt brukt en del offentlige institusjonelle kilder til teorifundamentet. Dette dreier seg i stor grad om nettsider tilknyttet Norsk Kulturråd, Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet, Regjeringen, Statistisk sentralbyrå og Lovdata. Disse gir en oversikt over pandemien, både i form av tidslinjer, tall, tiltak og lovverk. Selv om Halvorsen (2008) påpeker at bruk av offentlig statistikk ikke er helt uproblematisk, er disse tallene ansett som valide, og det blir ikke diskutert videre. Det blir og henvist til enkelte ikke-vitenskapelige avisartikler og nettsteder, som beskriver utsagn og reaksjoner relevant for å belyse denne rapporten, samt at de har bidratt til å skape helheten i tidslinjene der de offentlige kildene har vært ufullstendige.

2.1 Økonomi, bærekraftig drift og regnskapsanalyse

Begrepet bærekraftig utvikling stammer opprinnelig fra rapporten «*Vår felles framtid*», som ble lagt fram av Verdenskommisjon for miljø og utvikling i 1987 og som gjerne kalles Brundtland-kommisjonen, etter Gro Harlem Brundtland, som var leder (Carson *et.al.*, 2015). De definerte begrepet på følgende måte:

«En utvikling som møter dagens behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners evne til å tilfredsstille sine behov» (Verdenskommisjonen for miljø og utvikling, 1987, s. 42).

I næringslivet dreier dette seg om at virksomheten tar valg som sørger for en langsiktig balanse mellom økonomi, samfunn og miljø. (Carson *et.al.* 2015). For bedrifter snakkes det ofte om begrepet «*den triple bunnlinjen*», som stammer fra den britiske forskeren Elkington. Hvis utgiftene er lavere enn inntektene, vil en bedrift befinne seg over bunnlinjen, og dette er avgjørende for at bedriften skal være økonomisk bærekraftig over lengre tid. Den triple bunnlinjen refererer i tillegg til virksomhetens resultater og ansvar på det samfunns- og miljømessige. I denne oppgaven vil hovedfokuset ligge på den økonomiske bunnlinjen.

Alle arrangørene i utvalget i denne oppgaven er per i dag organisert som aksjeselskaper, og er med det regnskapspliktige (Kristoffersen, 2014), men én av aktørene var et enkeltpersonforetak frem til og med 2019. Årsregnskapet for regnskapspliktige selskaper er offentlig informasjon og gir ulike brukere og interessenter økonomisk informasjon om bedriften. I denne oppgaven er regnskapene og nøkkeltall hentet ut fra Proff, som igjen henter fra Brønnøysundregistrene (Proff, 2022). Det finnes en rekke lover, prinsipper og krav til føring og presentering av regnskap, men det blir ikke ytterligere beskrevet i denne oppgaven, så lenge det ikke er direkte relevant til et konkret resultat.

I en grunnleggende økonomisk analyse, er det normalt å vurdere og bearbeide en del regnskapsinformasjon, blant annet gjennom nøkkeltall. Det vanligste er å se på lønnsomhet, likviditet og finansiering og soliditet (Kristoffersen, 2014). Dette er inkludert for å få et overblikk over den økonomiske situasjonen til de ulike aktørene, og som et utgangspunkt for å bedre forstå det som kommer frem i intervjuene. I tillegg tas det inn en oversikt over omsetning og resultat fra årene før og under pandemien. Slike absolutte tall er informativt til en viss grad, og sier noe om størrelse og om driften har vært sunn over tid, men som Kristoffersen (2014) skriver, er det først når det relateres til noe, som nøkkeltall, at det gir videre mening.

2.1.1 Salgsinntekter og resultat

Salgsinntektene til en bedrift forteller oss hvor mye penger de har solgt varer og tjenester for i regnskapsperioden. Dette er inkludert for å vise både hvor mye de solgte for før pandemien og hvordan pandemien påvirket disse tallene. Det sier også noe om størrelsen på aktørene. Når det gjelder støtteordningene, har det ikke blitt undersøkt med hver enkelt hvordan de har ført disse i regnskapet, da det ikke ble ansett som relevant for en enkel analyse. BDO Norge (Servold

Øppi og Kaaby, 2020) forklarer at slike tilskudd vanligvis skal føres som annen driftsinntekt i regnskapet. Utover det tas det utgangspunkt i og forbehold om at alle regnskap er ført etter god regnskapsskikk. Dette har ikke blitt undersøkt videre i denne studien.

Resultat før skatt er det som er igjen av driftsinntektene før skatt og eventuelle ekstraordinære poster (Kristoffersen, 2014). Resultat kan og presenteres i prosent som resultatgrad og forteller oss hvor mye som blir igjen i bedriften av hver krone omsatt. Et overskudd kan enten disponeres til utbytte til eierne eller føres tilbake i driften og avsettes som egenkapital. Har man underskudd ved årets slutt må dette dekkes av tidligere opptjent egenkapital, og eventuelt resterende summer føres i balansen som udekket tap. Det er krav om forsvarlig egenkapital i Aksjeloven § 3-4. Den sier at alle aksjeselskap skal ha en forsvarlig likviditet og egenkapital ut fra forutsetningen om forsvarlig drift, så lenge det er det mest sannsynlige. Dersom egenkapitalen vurderes som for svak må man iverksette tiltak om videre drift skal kunne gjennomføres, som regel ved å tilføre ny kapital.

2.1.2 Lønnsomhet

Lønnsomheten forteller noe om virksomhetens evne til å tjene penger og sørge for at inntjeningen er større enn kostnadene - altså skape overskudd. Dette er avgjørende for at en bedrift skal overleve på sikt (Kristoffersen, 2014). Det finnes flere måter å måle lønnsomhet på i tillegg til å se på driftsresultatet. Her er det valgt å bruke total kapitalrentabilitet (RTK). Dette tallet alene gir ikke alle svar på lønnsomheten til en bedrift, men i denne oppgaven har det blitt vurdert som adekvat. RTK viser avkastningen på bedriftens samlede ressurser og med det hvor flinke de er til å utnytte sin investerte kapital (Hoff og Helbæk 2015). Som figur 1 viser, beregnes det ut fra resultat før skatt pluss kostnader knyttet til finansiering av lån som ganges med 100 for å få prosenttall. Så deles det på den gjennomsnittlige total kapitalen for perioden. RTK presenteres i prosent og i denne oppgaven er skalaen til Proff.no benyttet, som sier at en RTK over 15 prosent er meget god, 10-15 prosent er god, 6-9,9 prosent er tilfredsstillende, 1-5,9 prosent er svak og under 1 prosent er ikke tilfredsstillende.

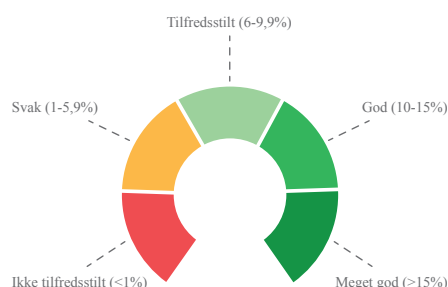
$$\frac{(\text{ORS}[x] + \text{FK}[x]) * 100}{(\text{SGE}[x] + \text{SGE}[x-1]) / 2} = \text{Lønnsomhet}$$

ORS[x]: Ordinært resultat før skattekostnad i år [x]

FK[x]: Finanskostnader i år [x]

SGE[x]: Sum gjeld og egenkapital i år [x]

SGE[x-1]: Sum gjeld og egenkapital i år [x-1]

Figur 1: Formel og evaluering av lønnsomhet, gjenskapt fra Proff, 2022

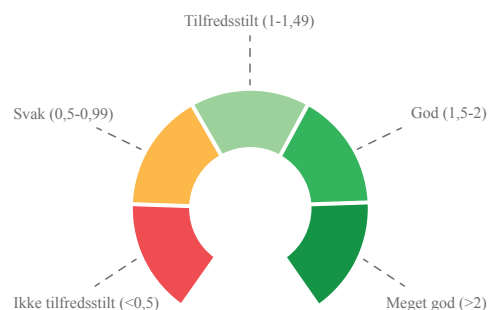
2.1.3 Likviditet

Når man analyserer likviditeten i et foretak, analyserer man forenklet sagt bedriftens evne til å betale sine utgifter (Kristoffersen, 2014). Også her er det flere ulike nøkkeltall som kan være aktuelle å benytte, men for å få et innblikk i likviditetssituasjonen til informantene, er likviditetsgrad 1 (LG1) benyttet. LG1 måler forholdet mellom omløpsmidlene bedriften har tilgjengelig, og den kortsiktige gjelden de har forpliktelser på i samme tidshorisont, og gir dermed et bilde på i hvor stor grad bedriften evner å betale sine forpliktelser på kort sikt (se figur 2). Ifølge Kristoffersen (2014), så bør LG1 være over 2. Han skriver likevel at det sjeldent ligger så høyt og at den gjennomsnittlige LG1 for aksjeselskaper i Norge i 2011 var på 1,2. Proff benytter følgende skala: Over 2 er meget god, 1,5-2 er god, 1-1,49 er tilfredsstillende, 0,5-0,99 er svak og under 0,5 er svak.

$$\frac{\text{SOM}}{\text{SKG}} = \text{Likviditetsgrad 1}$$

SOM: Sum omløpsmidler

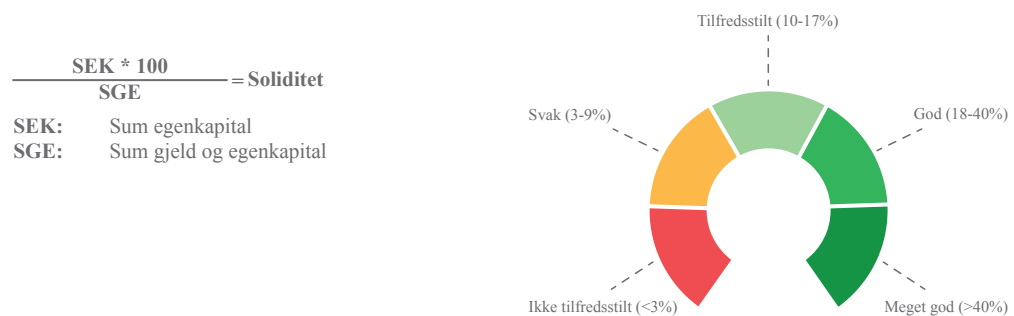
SKG: Sum kortsiktig gjeld

Figur 2: Formel og evaluering av likviditet, gjenskapt fra Proff, 2022

2.1.4 Soliditet og finansiering

Soliditet og finansiering er nært knyttet og forteller oss om forholdet mellom foretakets egenkapital og gjeld og hvordan selskapet er finansiert (Kristoffersen, 2014). Det sier noe om bedriftens tapståleevne. Her er det vanlig å se på størrelser som egenkapitalandel, gjeldsgrad og rentedekningsgrad. I denne oppgaven er det valgt å inkludere egenkapitalandel i analysen av aktørenes soliditet. Soliditet beregnes som forholdet mellom egenkapital og den samlede egenkapitalen og gjelden. Det uttrykkes i prosent og gir oss et tall på hvor stor del av eiendelene som er finansiert med bedriftens egne midler (se figur 3). Kristoffersen (2014) skriver at det ikke finnes noen klare retningslinjer på hvor stort dette tallet skal være. Tidligere sa man at det helst skulle vært på 50 prosent, men det er ikke vanlig med så store tall nå. Det er heller ingen nedre grense, med unntak av at det ikke er lov å dele ut aksjeutbytte hvis det er under 10 prosent. Proff.no opererer med skalaen: Over 40 prosent er meget god, 18-40 prosent er god, 10-17 prosent er tilfredsstillende, 3-9 prosent er svak og under 3 prosent er ikke tilfredsstillende. Denne skalaen er valgt for å lettere kunne illustrere status og utvikling for de ulike selskapene.

Figur 3: Formel og evaluering av soliditet, gjenskapt fra Proff, 2022

2.2 Covid-19 i Norge, tidslinje og restriksjoner for kulturlivet

Den 30. januar erklærte Verdens helseorganisasjon (WHO) at vi befant oss i en global folkehelsekrise med utbruddet av koronaviruset (Regjeringen, 2022). I løpet av februar fikk vi påvist de første smittetilfellene i Norge og helsemyndighetene kom med de første av mange anbefalinger, tiltak og påbud om hygiene, avstand og hva man skal gjøre om man blir smittet. Koronaviruset heter egentlig SARS-Cov-2 og er viruset som forårsaker covid-19, som er sykdommen (Folkehelseinstituttet, 2020). Viruset smitter fortrinnsvis ved nærkontakt med en

som er smittet og at man blir eksponert for dråper fra luftveiene fra denne personen, enten via direktekontakt, dråpesmitte eller luftsmitte.

Videre i dette kapitlet gjennomgås hovedlinjene i koronapandemien i Norge. Det har ingen hensikt for denne oppgaven å gå i detalj på alt, men det er forsøkt å inkludere de mest relevante punktene for kulturbransjen for å illustrere de mange og tidvis raske endringene i lover og anbefalinger de har måtte forholde seg til. I vedlegg 1 finnes en oversikt over utviklingen i smittetilfeller og dødsfall i Norge, som et supplement til å forstå iverksatte tiltak. Støtteordningene som kom til for å kompensere for de ulike tiltakene blir omtalt i eget kapittel.

Alle lover og regler bunner i «Forskrift om smitteverntiltak mv. ved koronautbruddet», også kaldt Covid-19-forskriften, og senere endringer av denne (Lovdata, 2020a).

Den 12. mars 2020 fikk vi det første registrerte koronadødsfallet i Norge og statsminister Erna Solberg (H) og regjeringen kom med de sterkeste og mest inngripende tiltakene vi har hatt i Norge i fredstid (Regjeringen, 2022). I tillegg til skoler og barnehager, måtte et stort antall næringer stenge dørene sine på ubestemt tid. Alle aktørene i serveringsbransjen, med unntak av de som serverer mat og samtidig kunne opprettholde en meters avstand, måtte og stenge (Lovdata, 2020b). I tillegg ble alle fritidsreiser frarådet og ganske snart reiser utenfor egen kommune. Det ble innført forbud mot kulturarrangementer, idrettsarrangementer og organisert idrettsaktivitet. Vi ble anbefalt å begrense nærkontakten med andre og mot slutten av måneden kom reglene om å holde to meters avstand innendørs og ikke være samlet mer enn fem personer utendørs. I praksis, yrkesforbud for alle som lever av kulturarrangementer og det å samle mennesker.

20. april kunne barnehager og enkelte helsetjenester åpne opp igjen og en uke senere åpnet skolene for småskoletrinnet. Mot slutten av måneden ble avstandsregelen endret fra to til én meter. Likevel blir forbudet mot arrangementer med flere enn 500 deltakere forlenget til utgangen av august, noe som gjorde at det meste av større festivaler og arrangementer planlagt for sommeren 2020 ble avlyst (Dybfest Dahl, 2020).

Fra 7. mai var det lov med arrangementer på offentlig sted for inntil 50 personer om gjeldende smittevernregler ble fulgt (Helsedirektoratet, 2022)

I tiden som kommer får vi flere lettelser i restriksjonene og det blir tillatt med inntil 200 personer på arrangementer fra 15. juni, under enkelte forutsetninger (Regjeringen, 2022).

7. august 2020 settes alle planlagt grep for gjenåpning av samfunnet vårt på vent, fordi smittetallene igjen har økt. Vi fikk også det første forbudet mot skjenking av alkohol natt til 9. august (Helse- og omsorgsdepartementet, 2020).

Inn mot jul kommer regjeringen med en rekke anbefalinger for julefeiringa. Vaksinekappløpet pågår for fullt og regjeringa legger frem sin vaksineplan. 21. desember blir den første vaksinen, Pfizer/BioNTech, godkjent for bruk i EU og Norge og 27. desember settes den aller første dosen i Norge (Regjeringen, 2022).

I starten av 2021 er smitten igjen rekordhøy og skolestart utsettes for studenter. Det frarådes å ha gjester i eget hjem. Det er kun lov å samle ti personer til arrangement på offentlig sted innendørs, der man ikke har fastmonterte seter. Skjenking av alkohol forbys fra 4. januar frem til 13. januar (Helse- og omsorgsdepartementet, 2021).

Fra 23. februar er det lov å ha 100 personer samlet til arrangement uten fastmonterte plasser, så lenge det er faste tilviste plasser (Frivillighet Norge, 2022).

Fra torsdag 25. mars 2021 ble det igjen strenge nasjonale tiltak og det ble anbefalt å begrense sosial kontakt og avlyse alle planlagte arrangement (Frivillighet Norge, 2022).

13. april startet gjenåpningen av Norge, trinn 1. Avstandskravet ble endret fra to til én meter og man kunne samle mennesker fra samme kommune til arrangement, 100 innendørs med faste, tilviste plasser og inntil 3 kohorter med 200 personer utendørs (Frivillighet Norge, 2022).

Trinn 2 trådte i kraft 27. mai 2021 og innebar tillatelse på 200 personer innendørs på arrangementer, 50 uten faste tilviste plasser. Skjenking kunnen foregå til kl. 24 og det var ikke lenger krav om matservering (NHO Reiseliv, 2021).

Fra søndag 20. juni startet gjenåpningstrinn 3. Da var det igjen lov å skjenke alkohol etter midnatt. I tillegg ble det åpnet for større arrangementer med inntil 400 innendørs uten og 1000 personer med faste, tilviste plasser. Utendørs kunne man være over 800 eller 2000 med eller

uten faste plasser, fordelt i fire kohorter. Regel om én meters avstand var fortsatt gjeldene. For arrangementer som tok i bruk koronasertifikat kunne man være enda flere (NTB, 2021).

Fra 25. september ble de aller fleste restriksjoner lettet, der vi nå gikk inn i det Regjeringen (2022) i en pressemelding kalte «normal hverdag med økt beredskap». Det var ingen antallsbegrensninger og avstandsregelen var og tatt bort.

Dette varte frem til 7. desember 2021 da den nye regjeringen Støre holdt pressekonferanse og gjeninnførte en del tiltak, som en følge av oppblomstringen av den veldig smittsomme virusmutanten Omikron. Det var nå maksimalt 50 personer på offentlige arrangementer uten, og 3 kohorter á 200 personer på arrangementer med faste tilviste sitteplasser. For spisesteder med skjenkebevilling var det lov å servere alkohol ved bordene frem til kl. 24.00 (Høgseth, 2021).

Fredag 21. januar 2022 kom den første store lettelsen og det ble tillatt med inntil 1500 personer på arrangementer innendørs med faste, tilviste plasser, men kun inntil 50 prosent kapasitet om det er over 200 til stede. Det skal fortsatt deles inn i kohorter på 200. Utendørs var tallene 3000 i kohorter på 500 (Regjeringen, 2022).

Fra 1. februar ble antallsbegrensningene fjernet. Krav om munnbind når man ikke sitter stille har vært gjeldene lenge, og det gjelder fortsatt i tillegg til at arrangøren plikter å opprettholde smittevernforvarlig drift (Regjeringen, 2022).

12. februar kl. 10.00 ble alle forskriftsfestede smitteverntiltak opphevet (Regjeringen, 2022).

2.3 Støtteordninger

I løpet av pandemien har det vært to hovedvarianter av støtteordninger fra myndighetene til kulturarrangører (Kultur- og likestillingsdepartementet, 2022). Litt forenklet forklart, så har den ene vært en kompensasjonsordning for arrangementer man har måtte avlyse, stenge eller nedskalere. Der har man søkt om kompensasjon i etterkant av arrangementsdatoen. Den andre en stimuleringsordning der man i forkant kunne søke om tilskudd til gjennomføring av arrangementer i mindre skala enn normalt, med mål om å stimulere til økt aktivitet for hele verdikjeden. Begge disse ordningene er nå avsluttet grunnet gjenåpningen av samfunnet. I tillegg har kommunene fått tildelt midler for å avhjelpe de som til en viss grad har falt utenfor

de nasjonale støtteordningene og enkelte kommuner har bevilget ytterligere midler til næringslivet av egne midler, dette blir beskrevet i de videre kapitlene.

2.3.1 Nasjonale støtteordninger

Den 18. mars 2020, kunne kultur- og likestillingsminister, Abid Q. Raja presentere den første tiltakspakken for kulturlivet, idretten og frivilligheten. (Kulturdepartementet, 2020). Pakken lagt frem for kulturbransjen utgjorde da rundt 300 millioner kroner. Ordningen sitt formål var å kompensere for tapte salgsinntekter, samt eventuelle merutgifter på grunn av at arrangementer måtte avlyses eller utsettes som en følge av pålegg eller råd gitt av myndighetene i forbindelse med koronapandemien. 3. april 2020 var den første forskriften av det som underveis har blitt omtalt som kompensasjonsordningen aktivert.

Det ble tildelt midler etter søknad og de som oppfylte ordningens vilkår kunne få kompensasjon inntil 100 prosent innenfor de rammene gitt av kulturdepartementet. Søknadene skulle sendes elektronisk til Norsk kulturråd, som stod som forvalter av ordningen. Det var oppgitt en rekke krav til dokumentasjon, etterkontroll og eventuell tilbakebetaling ved feilaktig tildelte midler grunnet feil i søknaden. I hvilken grad informantene i dette prosjektet har søkt og blitt tildelt midler presenteres i kapitlet resultatkapitlet.

Utover i 2020, ble det i større grad mulig å gjennomføre ulike kulturaktiviteter innenfor gitte smittevernsrammer. Det kom på plass en ny ordning i oktober 2020, som het forskrift om midlertidig tilskudd, men har stort sett gått under navnet stimuleringsordningen.

Begge disse forskriftene med innhold har blitt videreført og oppdatert ved flere anledninger. Hovedelementene i disse forskriftene presenteres i tabell 1 på neste side (Lovdata 2020 og 2021a; Lovdata 2020 og 2021b; Lovdata 2022).

Siste arrangementsdag det var mulig å få støtte fra disse ordningene, var lørdag 12. februar 2022 kl. 10.00. Da kunne statsminister Jonas Gahr Støre meddele at de aller fleste koronarestriksjonene ble fjernet med umiddelbar virkning.

Forskrift	Tidsrom	Hovedinnhold
<i>Forskrift om midlertidig kompensasjonsordning for arrangører i kultursektoren ved avlysning, stenging eller utsettelse av arrangementer som følge av covid-19-utbruddet. (Lovdata, 3.4.2020)</i>	05.03.-31.04. 2020	Kompensasjonsordning. Inntil 100 prosent av tapte inntekter på grunn av pålagt avlysning, basert på snitt av de tre foregående år, eller budsjett ved usammenlignbare endringer.
<i>Forskrift om midlertidig kompensasjonsordning i forbindelse med avlysning, stenging eller utsettelse av kulturarrangementer som følge av covid-19-utbruddet (Lovdata, 16.7.2020)</i>	01.05. – 31.08. 2020	Kompensasjonsordning. Åpnet for arrangementer, men med restriksjoner. Tapte billettinntekter spesifiseres som differansen mellom arrangørens faktiske billettinntekter for samme periode i de tre forgående år.
<i>Forskrift om midlertidig tilskudd til kulturarrangementer som følge av covid-19 (Lovdata, 19.10.2020)</i>	01.10 – 31.12. 2020	Stimuleringsordning. Kriteriene var reduksjon av antall deltakere, grunnet krav eller pålegg fra myndighetene, og at arrangementet var budsjettet med driftstap før tilskudd. Tilskuddet skulle ikke overstige differansen mellom kostnader og inntekter arrangementet hadde, med et tillegg på tre prosent.
<i>Forskrift om midlertidig kompensasjonsordning i forbindelse med avlysning, stenging eller utsettelse av kulturarrangementer planlagt avholdt i september 2020 som følge av covid-19-utbruddet (Lovdata, 4.11.2020)</i>	01.09. – 31.09. 2020	Kompensasjonsordning videreført.
<i>Forskrift om midlertidig kompensasjonsordning i forbindelse med avlysning eller stenging av kulturarrangementer planlagt avholdt i oktober til desember 2020 som følge av covid-19-utbruddet. (Lovdata, 4.11.2020)</i>	01.10 – 31.12. 2020	Kompensasjonsordning. Krav om at arrangementet var planlagt før 5. november og kompensasjonssummen var endret til at arrangøren kompenseres for inntil 70 prosent av netto tapte billettinntekter i september og oktober, og inntil 50 prosent i november og desember. Det var og presisert minimums- og maksimumsgrenser.
<i>Forskrift om midlertidig tilskudd til kulturarrangementer første halvår 2021 som følge av covid-19 (Lovdata, 28.1.2021)</i>	01.01 – 30.06. 2021	Stimuleringsordning videreført. Artistkostnader hadde tak på kr. 45.000 per enkeltarrangement per artist eller utøver.
<i>Forskrift om midlertidig tilskudd til kulturarrangementer fra juli 2021 som følge av covid-19 (Lovdata, 14.5.21)</i>	Fra 01.07.21	Stimuleringsordning videreført. I denne oppdateringen var tilskuddstaket satt til dekning av lønn og honorar på inntil kr. 50.000 per artist eller utøver per enkeltarrangement.
<i>Forskrift om midlertidig kompensasjonsordning for avlyste, stengte eller nedskalerte kulturarrangementer i perioden 1. januar til 30. juni 2021 som følge av covid-19-utbruddet (Lovdata, 26.05.2021)</i>	01.01.– 30.06. 2021	Kompensasjonsordning videreført.
<i>Forskrift om midlertidig kompensasjonsordning for avlyste, stengte eller nedskalerte kulturarrangementer i perioden 1. november 2021 til 28. februar 2022 som følge av covid-19-utbruddet. (Lovdata, 08.03.2022)</i>	01.11 – 28.02. 2022	Ny kompensasjonsordning. Kompensasjonen ble gitt med bakgrunn i omsetningsfall og det ble gitt kompensasjon på inntil 70 prosent av tapte inntekter knyttet til arrangementet under en del vilkår.

Tabell 1: Støtteordninger for kulturlivet tilknyttet Covid-19, hentet fra Lovdata

2.3.2 Kommunale støtteordninger

Regjeringen har i tillegg til de nasjonale støtteordningene, både for kulturbransjen og næringslivet ellers, tildelt midler til kommunene for å ytterligere avhjelpe de som har blitt hardt rammet av smitteverntiltak. Og spesielt mot dem de nasjonale ordningene ikke har truffet godt nok. Totalt har de bevilget nesten 3,8 milliarder kroner til kommunene, basert på ulike kriterier. Disse kriteriene og prioriteringene varierte noe fra gang til gang, med hovedsakelig handlet det om å støtte de bransjene og enkeltaktørene som hadde hatt stor omsetningsnedgang og/eller økte kostnader i forbindelse med smitteverntiltak, og som hadde helt eller delvis falt utenfor de nasjonale ordningene. Dette har blitt fordelt i syv omganger og Gjøvik kommune har til sammen mottatt 15,2 millioner kroner. Østre Toten har fått i underkant av 3 millioner og Vestre Toten rundt 3,5 millioner kroner til fordeling (Kommunal- og distriktsdepartementet, 2021).

Gjøvik kommune har i tillegg til de nasjonale midlene mottatt fra regjeringen, bevilget ytterligere om lag 1 million kroner totalt fra kommunebudsjettet til utdeling til ulike næringsaktører, også kulturaktører (personlig kommunikasjon på e-post med kultursekretær i Gjøvik kommune, 14.03.22 og 05.05.22).

I hvilken grad informantene i dette prosjektet har søkt og blitt tildelt midler presenteres i resultatkapittelet.

2.3.3 Støtteordningene, analyser og reaksjoner

Kulturaktørene har gjennom denne perioden, måttet forholde seg til mange ulike lovparagrafer, søknadsskjemaer og brukerveiledere. For enkelte arrangører har det vært et regnestykke og en vurderingssak om det lønte seg å gjennomføre arrangementet og enten søke kompensasjonsordningen eller stimuleringsordningen, eller å avlyse og søke kompensasjon. Regjeringen, ved kultur- og likestillingsdepartementet (2022), har på sine nettsider forsøkt å svare på en del spørsmål, blant annet det om har lønt seg å nedskalere, avlyse eller gjennomføre. De skriver at det var opp til arrangører å avgjøre om de ville avlyse, men målet har vært at kulturaktørene skulle klare å gjennomføre arrangementene sine innenfor gjeldene smitteverntiltak, og at de eventuelt ble kompensert og ivaretatt dersom det ikke gikk.

Grünfeld (2020) gjorde sommeren 2020 en første analyse av kompensasjonsordningen, og en av vurderingene i den analysen var at den i større grad burde stimulere til at aktivitetene ble

gjennomført i nedskalert versjon, heller enn å avlyse. Et forslag var å dekke en mindre andel av tapene arrangørene hadde på de avlyste arrangementene enn på de som ble gjennomført..

Ordningene har som vi har sett i kapittel 2.3.1 blitt justert fortløpende, både fordi tiltak har blitt forlenget, men og fordi man har sett at de i enkelte tilfeller har gitt store utslag. Kultur- og likestillingsdepartementet (2022) skriver angående de siste gjeldende ordningene at veldig høy, urettmessig støtte, unngås ved at det er opprettet støttetak i begge ordninger. Stimuleringsordningen var knyttet til driftsmargin, så det var mulig å motta store summer ved stor aktivitet, men ikke mulig å sitte igjen med store overskudd. Denne var heller ikke rettighetsbasert, så man var ikke garantert å få slik støtte. I kompensasjonsordningen lå taket mot slutten på 2,25 millioner kroner per foretak per måned, og dette var knyttet til arrangørens økonomi før pandemien og slik sett skulle hindre overkompensasjon.

Det er valgt å inkludere noen eksempler på tildelinger som har skapt reaksjoner i media. Disse eksemplene er ikke valgt ut via systematiske litteraturstudier, men tatt inn i teorisegmentet for å illustrere hvilke utslag ordningene har gitt, noen reaksjoner på disse og en økt forståelse av kompleksiteten i bransjen.

Heavy metal-festivalen, Tons of Rock, fikk full uttelling for sin søknad om kompensasjon på bakgrunn av forventet budsjett for 2020 (Kapital, 2021). De gikk med overskudd første gang i 2016, da på kr. 900.000. De hadde sitt beste år i 2019 og endte med overskudd på 3,3 millioner kroner. I sin søknad for 2020 har de ifølge Kulturrådet klart å sannsynliggjøre at de endringene de hadde planlagt inn mot 2020 var realistiske og at de skulle tjene ti ganger så mye som året før. De ble tildelt kompensasjonsstøtte på 36 millioner og resultatet for 2020 endte på 32,8 millioner kroner, i et år med tilnærmet ingen aktivitet og avlyst festival. Dette skapte store reaksjoner i miljøet, og blant annet festivalarrangørveteran, Toffen Gunnufsen var svært kritisk til at enkeltaktører kunne få kompensert slike overskudd i den situasjonen bransjen befant seg i (Østbø, 2020). Det bør påpekes at det var mange festivaler som oppga store planer om vekst i sine søknader for 2020, men kun Tons of Rock klarte å sannsynliggjøre planene, mye på grunn av godt billettsalg i forkant (Moen, 2021).

«Er det et offentlig ansvar å gi Kurt Nilsen millionlønn til jul?», spurte kulturjournalist Jan Zahl høsten 2020 (Zahl, 2020), da det ble kjent at Nilsen fikk 13,2 millioner kroner i stimuleringsmidler til å gjennomføre julekonsert-turnéen sin. Ettersom Nilsen kunne vise til at

han i normalår ville solgt ut Oslo Spektrum to ganger, tok staten regninga på de 6600 billettene han ikke hadde lov å selge i 2020, og han kunne gjennomføre konsert med 400 publikummere med samme budsjett som før.

Lokalt kom det en god del reaksjoner da det ble kjent at Sommerslagere ikke fikk innvilget stimuleringsmidler for 2021, (Guldbrandsen, 2021). Her er det fortsatt pågående klagebehandling, og dette kommer vi tilbake til i resultatkapittelet.

Bare dager før denne rapporten skulle leveres publiserte VG en studie de har gjennomført, der de tilsynelatende systematisk har gått gjennom årsregnskapene til alle kulturaktører som har fått innvilget krisestøtte fra Kulturrådet gjennom pandemien (Eberhart-Gran *et.al* 2022). Dette dreier seg om over 1300 selskaper, og resultatene viser at rett under 60 prosent av støttemottakerne hadde bedre driftsresultat i 2020 enn i de foregående tre årene. 40 prosent av selskapene har mer enn doblet resultatet sammenlignet med snittet fra 2016-2019 og 27 prosent av selskapene hadde sitt beste år noensinne i 2020. Kulturrådet sier til VG at det fortsatt jobbes med etterkontroller og at tildelingene avkortet der det er riktig.

2.4 Koronapandemiens virkning på kulturbransjen

Oxford Economics (2020) kom tidlig i pandemien med et estimat på at pandemiens innvirkning på kultur og kreative næringer i Storbritannia ville medføre en omsetningsnedgang fra 2019 til 2020 på 31 prosent, tilsvarende 77 milliarder pund. De anså dette som svært ødeleggende i en allerede sårbar lavinntektsbransje. I 2022 kom en omfattende internasjonal litteraturstudie, som har tatt for seg 59 ulike forskningsrapporter som har sett på pandemiens påvirkning på kreativ bransje over hele verden (Khlystova, Kalyuzhnova og Belitski, 2022). De mener at denne bransjen ikke har vist tilstrekkelig motstandsdyktighet mot pandemien, og spesielt hardt har det gått ut over små enkeltpersonforetak og deltidsaktører, med unntak at de som har sitt hovedvirke digitalt. Mange av aktørene i denne bransjen har mottatt offentlig støtte, men de antar at kun de sterkeste delene av bransjen vil klare seg i det lange løp og at det er essensielt at de tilpasser seg og skaffer seg økt digital kompetanse.

I resten av dette kapittelet, vil det hovedsakelig bli lagt vekt på Norge og pandemiens påvirkning på kulturbransjer her. Denne delen baserer seg på delrapporter og en sluttrapport Kulturrådet og Norsk filminstitutt (NFI) har levert på oppdrag fra Kulturdepartementet (Bekeng-Flemmen

et.al., 2022). Denne rapporten sier at pandemiens inntog og den første nedstengingen i mars 2020, førte til en unntakstilstand i norsk kulturliv. Den førte også til flere kulturpolitiske utfordringer, og flere av de største politiske ambisjonene på dette feltet ble brått uoppnåelige. De snakker da hovedsakelig om ambisjonene om at kunst og kultur skal være tilgjengelig for alle, at den skal skape møteplasser og at en viktig del av kulturpolitikken sørger for å sikre kunstneres inntekter og legge til rette for kultur som næring. Alt dette ble krevende å følge opp under pandemien, da det store deler av tiden ikke var tillatt å samle mennesker. I tillegg er det ambisjoner om mer digitalisering for økt tilgjengelighet av formidling og produksjon, for å kompensere for at kulturell og kunstnerisk virksomhet ikke alltid har de beste betingelsene i markedet. Her ble det gjort mange nyttige erfaringer i løpet av pandemien.

På den økonomiske siden viser rapporten at kulturen var en av de hardest rammede sektorene i nasjonalregnskapet. Verdiskapningen gikk kraftig ned fra midten i 2020, og i 4. kvartal 2020 var nedgangen på 26 prosent sammenlignet med samme kvartal året før. Dette har tatt seg opp igjen i løpet av 2021, og i siste kvartal 2021 var det tilbake på samme nivå som i 2019. Det finnes foreløpig ikke tall som viser påvirkningen de siste strenge smitteverntiltakene, som ble innført i desember 2021, har hatt på verdiskapningen. Besøkene på scenekunst- og musikktilbud sank med 67 prosent fra 2019 til 2020 (Kulturrådet, 2021).

Omsetningsmessig forteller rapporten til Bekeng-Flemmen *et.al* (2022) at var det en nedgang fra 2019 til 2020 totalt i det som i Nasjonalregnskapet kategoriseres som kultur, underholdning og annen tjenesteyting. Dette tok seg senere opp igjen, og ved slutten av 2021 ligger det på samme nivå som i 2019. Det samlede overskuddet økte fra 1,9 til 2,6 milliarder kroner, grunnet støtteordninger og reduserte kostnader. Hvis vi ser utelukkende på området musikk hadde det en omsetningsøkning fra 3,84 milliarder kroner til 4,48 milliarder fra 2018 til 2019, mens det i pandemiåret 2020 gikk ned til 3,92 milliarder. Det samlede resultatet for regnskapspliktige aktører i musikkbransjen lå på 870 millioner kroner i 2018, økte til 1,1 milliarder 2019 og endte på 1,03 i 2020. Det påpekes at det er krevende å få et helt konkret bilde av økonomien innenfor denne bransjen, da den i stor grad består av enkeltpersonforetak uten regnskapsplikt. Innen scenekunst var det også en økning fra 2018 til 2019 fra 2,96 milliarder til 3,13 milliarder, før det i 2020 gikk ned igjen til 2,82 milliarder, altså under 2018-nivå. Resultatmessig lå det på 49 millioner i overskudd i 2018, 113 millioner i 2019 og 131 millioner i 2020.

Inntektsmessig var det en nedgang i bransjen på én prosent fra 2019 til 2020, men de som lever av kunstnerisk arbeid opplevde en nedgang på 11 prosent, og spesielt musikere og scenekunstnere ble hardt rammet. Disse er ofte ikke fast ansatt på ett sted, men er frilansere som leies inn på oppdragsbasis (Bekeng-Flemmen *et.al.*, 2022).

Totalt i perioden 2020-2022 er det tildelt 4,8 milliarder kroner fra støtteordningene, derav 2,64 milliarder fra kompensasjonsordningen for kultursektoren og 2,17 fra stimuleringsordningen for kultursektoren. I tillegg er det brukt drøyt 1 milliard i stimuleringsmidler på eksisterende ordninger og andre kulturelle formål (Bekeng-Flemmen *et.al.*, 2022).

Når det gjelder sysselsetting, var det som nevnt i innledningskapittelet en liten økning fra 2019 til 2020 til rundt 85000 i kulturell og kreativ næring. Til 2021 økte dette ytterligere til rundt 88600 sysselsatte (Bekeng-Flemmen *et.al.*, 2022).

Ettersom mange kulturarenaer stod tomme, har mange vært bekymret for hva dette vil ha å si for kunst og kulturlivets vilkår i tiden fremover, og om det ville innebære en devaluering av feltet. I rapporten fra Kulturrådet og NFI (Bekeng-Flemmen *et.al.*, 2022), har de sett på hvilken betydning pandemien har hatt på vilkår, praksiser og arbeidsmåter for kulturlivet. Det viser seg at de fleste utøverne brukte like mye tid på produksjon og kunstnerisk arbeid som før, men distribusjonen av den var det som ble hardest rammet. Dette har medført at det er skapt mye nytt som ennå ikke har blitt vist. Rapporten påpeker at dette kan medføre at arrangører med utfordrende økonomi kan velge å ta mindre risiko ved valg av artister og utøvere, noe som igjen kan gå ut over mangfoldet. Pandemien medførte også en stor reduksjon i kulturfrivilligheten, som er en viktig ressurs for bransjen.

Kulturbransjen viste likevel en stor omstillingsevne og var raske med å ta i bruk digitale plattformer til sin formidling. Dette har vært nyttig læring for mange, og også i tiden fremover kan digital formidling supplere kunstformidlingen. De digitale flatene gir anledning til mange til å nå bredere ut, også internasjonalt, men samtidig skjerper det konkurransen (Bekeng-Flemmen *et.al.*, 2022).

For publikum har pandemien forsterket de digitale vanene og mye av kulturbruken underveis har vært i hjemmet. 35 prosent av de spurte i en spørreundersøkelse (Sørensen Holst, Linn, m.fl., 2022), oppgir at de har benyttet seg av digitale kulturtilbud, og 27 prosent sier de vil

oppsøke flere slike tilbud i fremover sammenlignet med hva de gjorde før pandemien. Likevel har folk savnet det fysiske kulturtilbudet og de fysiske møteplassene for kunst og kultur oppgis å være minst like viktige som før.

Sluttrapporten fra Kulturrådet og NFI avslutter med et blikk inn i fremtiden. Mange av de organisasjonene som har bidratt med svar og synspunkter i ulike dialogrunder, sier de regner med effektene av pandemien vil vare i flere år. Nedgangen i aktivitet og svekket økonomi hos en del, sammen med de tegnene vi ser til at publikum er noe mer tilbakeholdene med å delta på arrangementer, vil kunne gi kulturaktørene redusert evne til å utføre sitt arbeid i tiden fremover. Dette er sårbart, da de aller fleste i kultursektoren henter sine inntekter fra markedet. 60 prosent av de som søkte stimuleringsordningen og 80 prosent av de som søkte kompensasjonsordningen hadde ikke søkt Kulturrådet om noen form for støtte de siste fem årene før pandemien (Bekeng-Flemmen *et.al.*, 2022).

2.5 Oppsummering

Teorikapittelet har gjennomgått relevant litteratur for å kunne besvare problemstillingen: *«Hvordan har kulturarrangørene i Gjøvik og Toten klart seg gjennom pandemien og er forutsetningene til stede for økonomisk bærekraftig drift i tiden fremover?»*

Det har blitt gitt en oversikt og tidslinje for aktuelle restriksjoner for kulturbransjen, som en følge av koronapandemien. Det er og redegjort for de ulike offentlige støtteordningene som ble iverksatt for å kompensere for disse restriksjonene og vist til noen analyser og reaksjoner på disse. Til slutt er det gjennomgått helt ny forskning, som tar for seg hvilken påvirkning pandemien har hatt på kulturbransjen.

Bilde 2: Koronavennlig konsertsal på Samfundet, foto: Per-Erik Beck Bjørnback

3 METODE

I denne delen blir det redegjort for den metodiske tilnærmingen som er valgt for å forsøke å besvare problemstillingen.

3.1 Valg av metode

Halvorsen (2008, s. 20) definerer metode som «*læren om de verktøy en kan benytte for å samle inn informasjon*». Ganske tidlig ble kulturbransjen valgt som utgangspunkt for denne studien, med spørsmål om hvordan bransjen har blitt påvirket av pandemien og hvordan de ser på utsiktene for fremtiden. Videre måtte ytterligere veivalg tas. Det er to hovedveier innen metode, den ene er kvantitativ og den andre er kvalitativ. Det ble gjort flere vurderinger av hva som ville være best for å besvare problemstillingen. Det er foreløpig begrenset med forskning på hvilke effekter pandemien har hatt på kulturbransjen og andre deler av næringslivet. Det er foreløpig heller ikke funnet noe systematisk gjennomgang i det geografisk valgte nedslagsfeltet Gjøvik og Toten. Dermed ble det ansett som en god mulighet til å gjennomføre ny forskning på en gruppe aktører, som har stått i en unik situasjon i dagens verdensbilde. Valget falt på kvalitativ metode og intervjuer. Dette ble vurdert som den beste måten få et innblikk i hvordan pandemien har påvirket bransjen. Metoden vil vise de faktiske tallene og økonomisituasjonen for informantene, men søker og å finne svar på hva som ligger bak tallene.

Målsetningen med kvalitativ metode er ifølge Oppen, Mørk og Haus (2020) ikke å konkludere, men å i nær samhandling med aktuelle informanter, oppnå en større dybde og forståelse til bedre å kunne forklare ulike fenomener. Deler av datamaterialet i studien vil være konkrete regnskaps- og nøkkeltall, men det meste av datagrunnlaget vil bestå av mykdata i form av sitater, utsagn og refleksjoner uttrykt i tekst. Kvalitativ metode er en fleksibel metode, noe som ble ansett som gunstig, da temaet for studien er så dagsaktuelt og delvis uavklart at det kan bli behov for endringer og justeringer underveis om situasjonen tilsier det. Når denne rapporten skrives, er det fortsatt mye smitte av Covid-19 i samfunnet.

3.2 Undersøkellesdesign

Et undersøkelsesdesign eller forskningsdesign er en beskrivelse av undersøkelsesopplegget, der de ulike elementene i undersøkelsen beskrives og hvordan det skal gjennomføres i praksis. Hva skal undersøkes, hvem skal undersøkes, hvor og hvordan. (Halvorsen, 2008). Valg av forskningsdesign påvirkes av flere faktorer, som hvilken problemstilling som er valgt, hvilke

undersøkelsesenheter som er inkludert, hva slags tidsperspektiv studien har og hva slags type data skal samles inn.

I forbindelse med denne bacheloroppgaven er det en del begrensninger på tid, da undersøkelsene må foregå innen en bestemt tidsperiode. Når man henter data fra et og samme tidspunkt, kalles det gjerne tverrsnittstudier (Halvorsen, 2008). Slike studier er godt egnet til å beskrive et fenomen og gjøre enkelte generaliseringer, men ikke konkludere fullt ut. Alle intervjuene ble lagt til samme uke, slik at objektene hadde så likt utgangspunkt som mulig og gir et øyeblikksbilde av hvordan de oppfattet situasjonen på tidspunktet intervjuet ble gjennomført.

I tillegg har det blitt innhentet offentlig tilgjengelige regnskapstall fra alle de involverte aktørene. Ved innlevering av denne rapporten, er ikke tallene for 2021 publisert ennå, ettersom innsendingsfristen for årsregnskap er 31. juli (Brønnøysundregistrene, 2022). I de tilfellene tall fra 2021 presenteres, så er det basert på direkte og foreløpig informasjon fra informantene. Det finnes flere ulike nettsteder man kan se innsendte regnskap, og i denne oppgaven ble det valgt å bruke Proff. Denne siden er gratis til ønsket formål, oversiktlig og viser både eierstruktur, regnskap og nøkkeltall.

Som beskrevet innledningsvis har denne studien valgt å ta for seg private arrangører av konserter og sceneshow i Gjøvik og Toten. I Statistisk sentralbyrå sin store Kulturstatistikk 2020 (Statistisk sentralbyrå, 2021), leser vi at det var i 2020 litt over 2 prosent av de sysselsatte i Innlandet fylke som hadde hovedarbeidsplassen sin i kreativ og kulturell næring. I Norge sett under ett, ligger det på rundt 3%. Utvelgelsen av informanter ble gjort strategisk, noe som er vanlig innenfor kvalitativ metode (Oppen, Mørk og Haus, 2020). Utvelgelseskriteriene ble definert til å inkludere private, kommersielle aktører, med hovedvirke i Gjøvik eller én av Toten-kommunene. De skulle kategoriseres innenfor sjangeren arrangør av musikkonserter eller sceneshow som stand up, humor, musikal eller tilsvarende. Det finnes en rekke aktører i de valgte kommunene i valgt kategori, og det ble derfor i planleggingsfasen utarbeidet en liste med rundt 10-12 aktuelle bedrifter. For denne studiens undersøkelser, ble det valgt å ha 6-8 informanter. Fem personer med lederroller ble kontaktet direkte, og disse representerer til sammen åtte av arrangørene i kategorien. Da alle de fem som ble spurt takket ja, medførte det at ønsket antall ble oppnådd og resten av bedriftene på lista ble ikke forespurt om å delta i

undersøkelsene. Det er ikke en fullstendig homogen gruppe, men de representerer et utvalg av aktørene i de valgte kommunene.

Intervju er den mest vanlige metoden for datainnsamling innen kvalitativ metode (Oppen, Mørk og Haus, 2020). Det finnes flere ulike former for slike kvalitative intervjuer, med ulik grad av strukturering på intervjuene. Her er det benyttet semistrukturert intervju. Det vil si at man har en intervjuguide med de ulike temaene man ønsker å snakke om, men det er stort rom for fleksibilitet. Gangen i intervjuet vil i stor grad avhenge av hva som kommer frem underveis og hva informanten forteller. Dette ble på forhånd ansett som en god metode for å få informantene til å fortelle med egne ord hvordan de har opplevd pandemiårene. Målet var å på den måten få dem til å reflektere rundt dette. I tillegg var det noen mer strukturerte spørsmål i starten av intervjuet, for å få inn mer konkret bakgrunnsinformasjon.

3.3 Datainnsamling

I datainnsamlingen var hovedmaterialet de transkriberte intervjuene med informantene. I tillegg ble det benyttet offentlig tilgjengelige datakilder. Nettstedet Proff.no ble benyttet for å søke opp og hente ut oversikt over de økonomiske størrelsene til hver enkelt bedrift. Norsk kulturråds nettsider ble benyttet for oversikt over tildelte statlige koronamidler. Her ble det søkt i vedtaksdatabasen for hver enkelt støtteordning og sortert på årstall og fylke. Alle tildelinger til arrangørene i denne studien ble samlet i et større regneark. I resultatpresentasjonen vil summene som presenteres være sammenslått og vise én sum per ordning per år per firma.

For oversikt over de kommunale støtteordningene ble Gjøvik kommunes nettsider benyttet, samt e-post-utveksling med næringsrådgiver og kultursekretær i kommunen.

Intervjuguiden (vedlegg 2) var i utgangspunktet utformet med fem hovedbolker. Bolk én var mer strukturert og handlet om organiseringen av driften, med utgangspunkt i slik det var før pandemien, herunder antall ansatte, inntektskilder, omfang og litt om økonomisk situasjon. Neste bolke handlet om koronasituasjonen og hvordan driften ble direkte påvirket. Denne var tett knyttet til tredje bolke, som tok for seg de ulike støtteordningene og i hvilken grad de ulike informantene hadde kvalifisert for og benyttet disse. Bolk fire handlet om fremtidsutsiktene og i siste bolke så vi på eventuelle læringspunkter. Som en innledning til hovedtemaene ble det lagt inn en tekst med opplysninger om bakgrunnen for intervjuet og oppgaven, hva det skulle brukes

til og hvilke rettigheter de har. Helt til slutt ble det lagt inn spørsmål om de har noe å legge til som ikke var blitt belyst, noe som er hensiktsmessig å ha med (Oppen, Mørk og Haus, 2020).

Intervjuene ble gjennomført hos informanten, med ett unntak der intervjuet ble gjennomført digitalt via Microsoft Teams. Det ble avklart med alle i forkant at det ville bli gjort lydopptak av samtalen, og at det kom til å bli transkribert i ettertid. De beste intervjuene får man når intervjueren klarer å ha fokus på samtalen og øyekontakt med informanten (Oppen, Mørk og Haus, 2020), og derfor var det et ønsket å bruke lydopptaker i stedet for å ta notater. Det ble på forhånd vurdert som svært krevende å ta riktige og gode notater fra så omfattende intervjuer, og samtidig holde samtalen i gang og la informanten snakke sammenhengende. Intervjuene hadde en varighet på rundt en time hver.

Intervjuene ble så i etterkant transkribert, noe som resulterte i om lag 59 A4-sider med tekst. Oppen, Mørk og Haus (2020) skriver at det er en stor fordel at den som skal analysere resultatene, er den samme som transkriberer teksten. I transkriberingsprosessen startes egentlig analysearbeidet av det som ble sagt, og det er fordelaktig med en repetisjon av intervjuene så snart som mulig for å komme i gang med den prosessen. Alle forskningsprosessene i arbeidet med denne studien, inkludert transkriberingsarbeidet, er gjennomført av samme person.

3.4 Analyse av data

Før analysen av intervjuene ble det satt opp en enkel regnskapsoversikt og gjennomført de enkle nøkkeltallsanalysene, som beskrevet i teoridelen for å danne et grunnlag for forståelsen av økonomien. Dette ble plottet inn i et Excel-ark og fargekodet etter Proff sine svalører for bedre visuell informasjon (Se figur 1, 2 og 3 i kapittel 2).

Analyse av kvalitativ data er ingen standardisert eller eksakt vitenskap (Halvorsen, 2008). Datamaterialet er stort sett ustrukturert informasjon i form av tekst, og analysen vil nødvendigvis være mer personlig og avhengig av den som tolker dataene. Utgangspunktet var en tanke om at de ulike bolkene fra intervjuene ville danne temaer der sitater, fortellinger og refleksjoner fra de ulike informantene sorteres inn i riktig bolke som første steg i analysen. I tillegg kunne det dukke opp andre temaer underveis i intervjuene, som ville være naturlig å ta inn. For å sortere og kategorisere dataene, ble det laget en matrise i et regneark, og fylt inn med sitater og utskrifter fra ulike aktuelle temaer som kom opp i intervjuene. På den måten ble

dataene strukturert og kategorisert som utgangspunkt for analyse. I tillegg ble tekstene gjennomgått etter gode, beskrivende sitater som var ønskelig å ha med, men som ikke passet direkte inn i en kategori. Denne måten å dele opp tekstene på, kalles en delanalyse av tekst (Halvorsen, 2008). Det ble og forsøkt gjennomført en helhetsanalyse, der man ved gjennomlesning av hele teksten søker å danne seg et helhetsinntrykk og leter etter sitater som underbygger dette.

3.5 Metodekritikk

Det er mange mulige feilkilder i forbindelse med kvalitativ metode. Halvorsen (2008) forklarer at et sentralt problem er at informasjonen man mottar er påvirket av intervjueren, det at den er der, at den kan være forutinntatt, at den ikke evner å tolke korrekt det som blir sagt eller observert, eller at informantene sier det de tror forskeren vil høre. I enkelte av intervjuene opplevdes det som mer krevende å holde strukturen, og klare å unngå at samtalen beveget seg ut i irrelevante temaer. Det var og stor grad av ulikhet på hvor lett det var å få de ulike informantene til å reflektere og svare med egne ord. I enkelte tilfeller har det vært nødvendig med mer konkrete spørsmål der informanten kun svarer bekreftende eller avkreftende. Som Halvorsen (2008) skriver, vil en slik intervjusituasjon én-til-én ha utfordringer både i forhold til pålitelighet og troverdighet.

Da informantene ble kontaktet på forhånd, fikk de forklart formålet med oppgaven og intervjuene. Det ble gjort en vurdering av om de skulle få tilsendt spørsmålene før intervjuene, og på den måten kunne forberede seg bedre. Dette ble ikke valgt å gjøre, utover en generell beskrivelse av formålet med oppgaven. Tanken bak den strategien var at det ga alle et mer likt utgangspunkt, og at svarene ble spontane og mer ærlige når de ikke var bearbeidet på forhånd. En utfordring med dette valget, kan være at enkelte svar blir mangelfulle.

Selv om det er åtte selskaper representert, er det kun fem personer. Det ble i forkant av intervjuene vurdert om en som har lederrolle i flere selskaper, vil kunne klare å skille selskapene fra hverandre og gi valide svar for hver enkelt bedrift. Vurderingen var at dette ville være mest krevende for informantene når temaene dreide seg om tanker, følelser og refleksjoner, og mindre krevende på de mer strukturerte og konkrete spørsmålene om tall og organisering. Bakgrunnen for denne problemstillingen er at eierstrukturene i bransjen er overlappende, og det er ofte de samme personene som er involvert i mange prosjekter. Dette ble synlig i prosessen

med å velge informanter. Det ble likevel vurdert som unaturlig å ikke inkludere alle aktuelle selskaper informantene er involvert i, i intervjusituasjonen. I resultatpresentasjonen er det laget et skille mellom selskapene der det har vært tydelig og naturlig, men i enkelte sammenhenger vil et utsagn eller sitat gjelde for flere selskaper samtidig. Da vil dette være presisert.

Når det gjelder den økonomiske analysen, er den enkel og går ikke i dybden, noe som gir rom for flere mulige feilkilder. Utgangspunktet for å ta med disse analysene, er å gi et objektivt bilde av selskapet når det kommer til vurderingen av om det er bærekraft i økonomien. Hva som skal til for at noen føler og kanskje svarer at «*det går bra*» er subjektivt, mens tallene i større grad gir objektive fakta. Derfor er disse analysene vurdert som adekvate for å belyse problemstillingen i denne studien.

3.6. Etikk

I forkant av intervjuene signerte alle informantene et samtykkeskjema godkjent av Norsk senter for forskningsdata NSD (vedlegg 3). De ble både gjennom dette skjemaet og muntlig, gitt informasjon om at de når som helst kunne trekke deltakelsen eller ta kontakt om de hadde spørsmål. De fikk og mulighet til å være anonyme, om de ønsket det, noe ingen hadde ønske om. Arrangørbedriftene er derfor beskrevet med navn i teksten. Det er valgt å ikke beskrive informantene med navn, kun tittel, da det ble vurdert at dette ikke hadde stor relevans for rapporten og at personvernet til informantene ble bedre ivaretatt på denne måten.

I de tilfeller der navn på tredjepersoner ble nevnt under intervjuet, ble dette anonymisert i transkriberingen. Dette ble det gitt informasjon om i intervjuet. Unntaksvis er det inkludert artistnavn der dette er relevant for rapporten, da disse er ansett som større kommersielle virksomheter og ikke privatpersoner.

Med bakgrunn i de ovennevnte hensyn og forholdsregler, anses dette arbeidet å ivareta nødvendige etiske prinsipper.

4 RESULTATER OG ANALYSE

Først i denne delen vil informantene presenteres med bakgrunnsinformasjon og tall i egne kapitler. Regnskapsanalysen av hver enkelt aktør inngår der. Videre vil det bli gitt en oversikt som viser hvor mye de enkelte selskapene har fått tildelt gjennom støtteordningene presentert i kapittel 2.3. Til slutt vil hovedfunnene fra intervjuene bli presentert. Dette er inndelt i temaer og ikke bedrift for bedrift.

4.1 Informantene

De neste avsnittene tar for seg de ulike informantene og forsøker å gi bakgrunnsinformasjon nødvendig for å forstå deres aktivitet og omfang. Informasjonen er hentet fra intervjuene så lenge ikke annet er referert, og sitatene i teksten stammer fra informanten om ikke annet er oppgitt. Under hver informant vil det være en del som viser de overordnede nøkkeltallene og regnskapstallene for 2018, 2019 og 2020. Der tallene er klare eller det er gitt en antydning om tall for 2021, er disse og inkludert. Det er gjennomført en enkel regnskapsanalyse med bakgrunn i de valgte regnskaps- og nøkkeltallene. Denne analysen forteller langt fra hele bildet, men hensikten er å gi et inntrykk av omfanget til arrangøren, den økonomiske situasjonen før koronapandemien og i hvilken grad covid-19 har påvirket økonomien.

En av flere feilkilder kan være at enkelte av eierne tar ut lønn på slutten av året eller i bolker ut fra hvordan året har gått, slik at resultatene egentlig ikke forteller hele sannheten. I tillegg er det noen eierstrukturer i form av krysseierskap, konsern og datterselskaper det bare så vidt er gått inn i, så det kan være interne forhold denne oppgaven ikke tar for seg, som kan påvirke hvordan de offentlige tallene ser ut.

4.1.1 Seriøst Firma AS

Seriøst firma holder til i Østre Toten kommune og er i intervjuet representert ved daglig leder. Firmaet ble opprettet 1.1.2018 og de har to hovedaktiviteter. Det ene er artistformidling og management for en rekke artister, komikere og foredragsholderne, og det andre er showproduksjon. Omsetningsmessig er disse to aktivitetene fordelt omtrent likt. Det største arrangementet er juleshowet «Tøyser jula inn», som er et show de produserer selv og reiser rundt med i november og desember. Totalt sett har selskapet 15-20000 betalende publikummere i normalår. De har per i dag 2,6 årsverk, så alle artister leies inn fra arrangement til arrangement. Seriøst Firma har et datterselskap i Fjorn AS, som er en restaurant på Kapp og arena for en del

av de mindre konserter og show som firmaet setter opp, samt står for bespisningen i forbindelse med sommershowet Urbane Totninger like ved. Urbane Totninger AS eier for øvrig 25 prosent av Seriøst Firma og leier inn daglig leder fra Seriøst Firma i 50 prosent stilling. Urbane Totninger kommer vi tilbake til i eget kapittel, men det vil bli nevnt der det er naturlig og eierstrukturene kommer til syne.

Økonomi

Tabell 2: Økonomiske resultater Seriøst Firma

	2018	2019	2020	2021
Driftsinntekter	7.221.000	4.495.000	8.718.000	
Driftsresultat	84.000 (-1,2%)	-90.000 (-2%)	1.047.000 (12%)	
Lønnsomhet (RTK)	1,6	-2	20,9	
Soliditet (ek-andel)	6,7	8,4	4,7	
Likviditet (LG1)	1,06	1,08	1,04	

Omsetningsmessig hadde de om lag 7 millioner i driftsinntekter i oppstartsåret. Dette var før restauranten ble åpnet, og mens de ennå hadde relativt få artister i stallen. Den største andelen av inntektene stammer fra dette årets juleshow. 2019 valgte de å kalle et stabiliseringsår og ha et noe mindre juleshow, derfor er inntektene også noe lavere. Daglig leder forteller at de kom egentlig helt som planlagt i gang med virksomheten sin.

I pandemiåret 2020 ble mange av de planlagt arrangementene på vår og sommer avlyst, men de kunne sette opp juleshow innenfor de rammene som var tillatt til enhver tid. Inntektene dette året stammer fra i hovedsak fra juleshowet, stimuleringsmidler og digital underholdning. Hvis vi ser på resultat og lønnsomhet, ser vi at de klarte seg godt gjennom 2020 mye på grunn av støtteordningene.

«Vi spilte jo show både i 2018 og 2019, med ganske stor suksess, og med ryddige regnskap og gode tall som gjorde at vi ble truffet bra av støtteordningen. Vi hadde bestemt oss for å spille show uansett da i tjuetjue, med fare for at det ble var dugnad egentlig.» (Daglig leder, Seriøst Firma.)

Likviditeten har ligget relativt stabilt hele tiden, på så vidt tilfredsstillende nivå. Egenkapitalandelen var svak i oppstartsåret og i 2019, selv om det i år to var nesten oppe på tilfredsstillende nivå. I 2020 ser vi at den har gått ned igjen ganske kraftig på tross av et stort

overskudd som ble ført tilbake i firmaet. Dette ble dessverre ikke tatt opp i intervjuet, men det ser ut av det offentlige regnskapet som det skyldes en økning i konsernfordringene overfor Fjorn AS. Dette samsvarer likevel godt med det daglig leder forteller:

«Og kriteriet for å i det hele tatt kunne søke, var at man ikke hadde minus. Og ingen restauranter går i pluss første året.»

Restauranten gikk med minus første driftsår 2019, og et kriterium for å søke nasjonale støtteordninger var plussresultat foregående år. Dermed var det ingen ordninger som traff og restauranten tapte fire millioner i omsetning fra 2019 til 2020, som følge av at showet Urbane Totninger ble avlyst i 2020. Det vil ikke bli gått nærmere inn i økonomien til restauranten Fjorn AS, da det er Seriøst Firma som er arrangøren og informanten i denne oppgaven.

4.1.2 Urbane Totninger AS

Urbane Totninger hører til Østre Toten kommune og er i intervju representert ved daglig leder. Han er ikke ansatt i selskapet, men leies inn i halv stilling via Seriøst Firma, som Urbane Totninger eier 25 prosent av. Urbane Totninger er prosjektbasert, har vært Norges største sommershow i mange år og har underholdt i et stort telt ved Mjøs-kanten på Kapp siden 2007. I 2019 solgte de 33500 billetter, i 2020 ble det avlyst på grunn av pandemien, mens i 2021 ble det spilt med gjeldende smittevernstiltak. De solgte 12500 billetter, noe som var full utnyttelse av kapasiteten. Billettsalg står for det aller meste av inntektene, i tillegg til noe merchandise. Det er to eiere, som også er fast ansatt i selskapet. I tillegg til det leies det inn sesongarbeidere i showperioden, som går fra slutten av mai til midten av juli. Utover de to eierne selv, er det ytterligere seks artister med i showet, samt en del underleverandører av for eksempel lyd- og lystjenester, som alle leies inn via egne selskaper.

Økonomi

Tabell 3: Økonomiske resultater Urbane Totninger

	2018	2019	2020	2021
Driftsinntekter	13.200.000	14.875.000	7.423.000	
Driftsresultat	5.118.000 (38,8%)	5.203.000 (35%)	4.117.000 (55,5%)	Ca. 0
Lønnsomhet (RTK)	76,7	70,6	43,3	
Soliditet (ek-andel)	1,2	63,3	60,9	
Likviditet (LG1)	0,95	2,24	2,28	

Som vi ser, har Urbane Totninger de siste årene før pandemien hatt inntekter på en 13-14 millioner kroner og gått rundt fem millioner i overskudd, noe som gir veldig god lønnsomhet. Likevel ser vi at egenkapitalandelen var ansett som ikke tilfredsstillende på denne tiden og likviditeten var svak, ettersom det aller meste av overskuddene i årene fram til og med 2019 ble tatt ut som utbytte. Dette ble ikke gjort i 2019 og 2020. Daglig leder forklarer bakgrunnen for dette. De anså det ikke som nødvendig å øke egenkapitalen i selskapet, da driften gjennom mange år var solid og hadde vist seg å innebære liten risiko. Showet er stort sett utsolgt hvert år. For regnskapsåret 2019 og 2020 valgte de å ikke ta utbytte da pandemien gjorde situasjonen mer usikker. Dette vises da godt i nøkkeltallene, og vi ser at soliditeten øker til over 60 allerede etter ett år uten utbytte og holder seg omtrent stabil i 2020. Likviditeten øker og på grunn av økningen i omløpsmidler, og stabiliserer seg på rundt 2,2, noe som er meget godt. Grunnen til at lønnsomheten går ned til 2020, er fordi den beregnes ut fra totalkapitalen, og denne har økt betraktelig ettersom overskuddet ble tilbakeført til egenkapitalen.

I 2020 ser vi at Urbane Totninger hadde driftsinntekter på 7,4 millioner kroner og et driftsresultat på drøyt fire millioner uten å spille show. Dette på grunn av solide resultater i årene før og at støtteordningene traff godt.

«Da var det jo en ekstremt god ordning, som gjorde at vi fikk dekket snittet av tapte inntekter til de tre foregående år. Så det ble jo et helt ok eller bra økonomisk år, uten at vi hadde aktivitet. Så det traff oss ekstremt godt. Vi hadde litt mer utgifter enn vi hadde søkt om faktisk.»

For 2021 så antok daglig leder i intervjuet at det så ut til å lande på omtrent nullresultat, muligens et lite overskudd. De endelige tallene er ikke klare.

4.1.3 Lille Kafé AS (Kaffka)

Lille Kafé AS er bedre kjent som kaféen og konsertscenen Kaffka. Kaffka i dagens format startet opp i 1.8.2013 og ligger i Storgata på Gjøvik. I intervjuet representeres de ved driver og hovedansvarlig for arrangementstilbudet deres. Selskapet har ni ansatte fordelt på rundt fire årsverk, fordelt på to fulle stillinger og resten mindre stillinger og ekstrahjelpere. De har tre hovedinntektskilder: Kafédrift, arrangementsdrift og catering. Når det gjelder arrangementsdriften så har de en stor bakgård, der de i sommerhalvåret har en scene og

tilskuerplass til 400 personer. Der arrangeres det i et normalår 22-24 konserter, noe som står for rundt 45 prosent av omsetningen. I tillegg har de intime gratiskonserter innendørs hver lørdag formiddag, og noen billetterte arrangementer innendørs på kveldstid. Totalt rundt 85 mindre arrangementer. I et normalår ligger de totalt på 4500-5000 betalende tilskuere. I 2020 ble det mange avlysninger på våren, mens de på sommeren gjennomførte det som var tillatt ut ifra til enhver tid gjeldende smittevernregler. Dette resulterte i rundt 4200 betalende gjester også dette året. I tillegg sørget økt cateringaktivitet for at omsetningen holdt seg på normalnivå.

«Jeg tenkte det er mye bedre å planlegge å ha noe og jeg tenkte jo og at hvis det ikke skjer noe i byen, så blir det jo flere hos oss. Og det ble det forså vidt første sommeren, 2020 (...) jeg tror ikke vi hadde mer en tre eller fire konserter som ikke var utsolgt på 200. (Driver, Kaffka.)»

Økonomi

Tabell 4: Økonomiske resultater Kaffka

	2018	2019	2020	2021
Driftsinntekter	2.508.000	2.256.000	2.517.000	3.840.000
Driftsresultat	-170.000 (-6,8%)	-234.000 (-10,4%)	248.000 (9,6%)	188.000 (4,9%)
Lønnsomhet (RTK)	-47,9	-67	57,9	
Soliditet (ek-andel)	-286,3	-262,7	-188,6	
Likviditet (LG1)	0	0,06	0,19	

Kaffka har, som tallene viser, hatt en anstrengt økonomi over tid og både i 2018 og 2019 var alle tallene røde og ikke tilfredsstillende. Informanten forteller og at de har måtte tilføre bedriften ny kapital både i 2017 og 2018, for sikre videre drift.

«Fra vi startet i 2013 og helt fram til 2019 hadde vi små underskudd hvert år. Det var sånn nesten at det gikk med overskudd et par år. Og selv om det går bra på sommeren, så er det så stille om vinteren at det er vanskelig å få til driften skikkelig på vinteren.»

I det første året av pandemien ser vi at de har klart å beholde omsetningen, men snudd driften til et ganske solid overskudd. Lønnsomheten var veldig god og selv om både soliditeten og likviditeten fortsatt er under tilfredsstillende, er det bedre tall. Vi har også fått foreløpige tall for 2021, selv om regnskapet ikke er helt klart ennå. Også for 2021 ser det ut til at det blir et overskudd på om lag fem prosent. Her har i tillegg inntektene økt med over én million kroner.

Selv om det nok fortsatt er røde nøkkeltall hos Kaffka, når årsregnskapet for 2021 er helt klart, kan det tolkes som koronaårene har bidratt positivt inn på økonomien i selskapet.

Driver forteller at de i 2020 permitterte en 50 prosent stilling de hadde ansatt, og lederne jobbet flere timer selv. Dette var årsaken til at de gikk med overskudd i 2020, da de ikke kvalifiserte i særlig grad for støtteordningene slik de var lagt opp det året.

«Det var kjempeironi, ikke sant. Vi permitterte jo den 50-prosenten som sagt, og det alene utgjør omtrent den summen vi gikk med overskudd i 2020.» (Driver, Kaffka.)

2021 var en helt annen sak. Da var det bedre samsvar mellom støtteordninger og Kaffka sin drift og de mottok rundt én million kroner fra stimuleringsordningen dette året.

«(...) så du fikk egentlig kompensasjon for alt som var i den stimuleringsordningen. Også fikk du fikk det på forhånd. Bare ved å sette opp en plan og et budsjett på det, at vakter koster sånn, ansatte koster sånn, lyd artist og så videre, og så fikk du da stimuleringsmidler på alt dette, som selvfølgelig måtte dokumenteres 100% etterpå, men det hjalp oss jo voldsomt i fjor.» (Driver, Kaffka.)

4.1.4 Toten Livescene AS og 2830 Skoledammen AS

Begge selskapene representeres i intervjuet ved daglig leder. Disse selskapene blir i denne oppgaven behandlet under ett, da bakmennene selv ser på alt som én stor bedrift. Selskapene er registrert i henholdsvis Gjøvik og Vestre Toten, men siden 2018 har det vært de samme tre eierne i begge selskaper og de profilerer seg som Toten-selskaper. Det første året de hadde arrangement var i 2014 - en festival på Raufoss i Vestre Toten. I hovedsak er Skoledammen 2830 AS selskapet som står for den årlige festivalen på Raufoss, som går under navnet 2830-festivalen. Hovedaktiviteten til Toten Livescene AS har de siste årene vært noen større konserter både på Toten og Gjøvik. Begge foretak har i tillegg noen mindre konserter og arrangementer, og totalt har de sammenlagt rundt 8-10 arrangementer i året, fordelt på rundt 7000 solgte billetter i et normalt år. Om lag halvparten av disse stammer fra festivalen på Raufoss.

De har ingen faste ansatte, og baserer seg mye på dugnadshjelp og innleie til nødvendige funksjoner fra arrangement til arrangement. I tillegg til konsertbilletter, kommer om lag en tredel av de totale inntektene fra utleie av to mobile scener de eier.

Frem til i 2020 var Toten Livescene-selskapet organisert som enkeltpersonforetak, så vi har ikke regnskapstall for tidligere år.

Økonomi

Tabell 5: Økonomiske resultater Toten Livescene og 2830

2830 Skoledammen	2018	2019	2020	2021
Driftsinntekter	1.895.000	3.158.000	924.000	809.000
Driftsresultat	393.000 (20,7%)	225.000 (7,1%)	465.000 (50,3%)	-167.000 (-20,6%)
Lønnsomhet (RTK)	154,7	38,9	53,5	-16,7
Soliditet (ek-andel)	83,3	77,9	89,1	75,7
Likviditet (LG1)	5,21	4,24	8,75	3,9
Toten Livescene	2018	2019	2020	2021
Driftsinntekter			794.000	3.640.000
Driftsresultat			224.000 (28,2%)	lite underskudd
Lønnsomhet (RTK)			75,4	
Soliditet (ek-andel)			66,7	
Likviditet (LG1)			3	

Som vi ser av regnskapstallene og nøkkeltallene, er økonomien i driften av begge selskaper meget god og stabil på alle områder, så noen ytterligere analyse av nøkkeltallene anses ikke som nødvendig. Koronaåret 2020 endte med overskudd i begge selskaper på tross av at syv til åtte arrangementer ble avlyst. I 2021 ble det noe mer aktivitet, selv om 2830-festivalen ble avlyst, blant annet med blant annet to større konserter på Gjøvik og noen mindre på Toten. De ble truffet godt av støtteordningene og fikk ifølge oversikten i kapittel 4.2 over to millioner kroner til sammen i støtte både i 2020 og 2021. Noe daglig leder bekrefter:

«Nei, vi har ikke hatt så dårlige år vi. Vi har jo brukt opp igjen noe av det da, på noen arrangementer vi vet vi taper penger på. For vi kan jo ikke beholde alt det selv, det er jo

meninga at man skal ha for å greie seg på en måte. Og vi har heller ikke tatt noe utbytte da, for vi tror at det kan bli dårligere dette året her.»

Rett før innlevering kom de endelige tallene for 2830 Skoledammen AS og de foreløpige tallene for Toten Livescene AS for 2021. De viser samlede driftsinntekter på rundt 4,5 millioner kroner. 2830 hadde et underskudd på 167.000 kroner og også Toten Livescene AS ligger an til å få et lite underskudd. Med unntak av lønnsomheten, anses økonomien fortsatt å være solid i begge selskaper.

4.1.5 Kvæntin AS (Fredvikafestivalen)

Kvæntin AS er selskapet som står bak Fredvikafestivalen på Gjøvik. Festivalen ble første gang arrangert i 2018 og avholdes i juni hvert år. Informant er daglig leder og festivalsjef. Det er seks eiere som har gått inn i selskapet med tid og penger og som utgjør festivalledelsen, men frem til og med 2020 hadde de ingen lønnede ansatte. De har i tillegg et antall frivillige teamledere. Det første festivalåret hadde de rundt 1500 besøkende, mens det i år to i 2019 var ca. 3000. I 2020 ble festivalen avlyst på grunn av pandemien, mens den i 2021 ble gjennomført etter gjeldende smittevernregler og hadde 600 besøkende, fordelt på tre kohorter á 200. Inntektene i firmaet stammer fra billettsalg, sponsorinntekter, salg av mat og drikke, utleie av standplass og salg av merchandise i forbindelse med festivalen.

Økonomi

Tabell 6: Økonomiske resultater Fredvikafestivalen

	2018	2019	2020	2021
Driftsinntekter	2.380.000	3.569.000	847.000	
Driftsresultat	8000 (0,3%)	337.000 (9,4%)	271.000 (32%)	
Lønnsomhet (RTK)	4,7	67,4	31,6	
Soliditet (ek-andel)	27,6	47,9	53,8	
Likviditet (LG1)	1,36	1,92	2,16	

Som vi ser av tallene fikk de omtrent nullresultat første året, men hadde fortsatt tilfredsstillende egenkapital og likviditet. År to var resultatet positivt med et overskudd på 337.000 kroner, som tilsvarte rundt 10 prosent av driftsinntektene. Egenkapitalandelen og likviditeten økte til meget godt og godt nivå ifølge nøkkeltallanalysen. I 2020 ble festivalen avlyst, men ga likevel et pent overskudd og nøkkeltallene var bedre enn noen gang. Ettersom de er et ideelt AS tar de ikke ut

utbytte, og alt av overskudd blir ført tilbake i selskapet. Når vi samtidig vet at ingen har hatt lønn i løpet av de første tre årene, bidrar det til hvordan tallene ser ut. I 2021 fikk de nesten to millioner kroner fra stimuleringsordningen, og daglig leder informerer om at de for første gang hadde mulighet til noe frikjøp og betaling for arbeidsinnsats dette året.

«Men nå i 2021 så har vi som er i ledelsen hatt mulighet til å ta ut lønn, fordi stimuleringsordningen gjorde det mulig.» (Festivalsjef og daglig leder, Fredvikfestivalen.)

4.1.6 Jubel Event AS (Sommerslagere)

Jubel Event AS er selskapet bak showet Sommerslagere på Gjøvik. Det ble arrangert for første gang i 2002. Vår informant er største eier og daglig leder. Det er ytterligere to eiere, med eierandel på 25 prosent hver. Alle tre har viktige roller i produksjonen. Sommerslagere spilles i august og deler av september på Gjøvik gård, og i et normalår er det mellom og 10.000 og 12.000 besøkende. Det er kun de siste to-tre årene at de tre eierne har hatt fast lønn. De fleste foregående årene har de tatt ut lønn i etterkant av showperioden ut fra hvordan resultatet har blitt. Selskapets inntektskilder er billettsalg, servering av mat og drikke samt sponsorinntekter.

Økonomi

Tabell 7: Økonomiske resultater Sommerslagere

	2018	2019	2020	2021
Driftsinntekter	6.100.000	6.732.000	828.000	5.503.000
Driftsresultat	-364.000 (-6%)	429.000 (6,4%)	376.000 (45,4%)	157.000 (2,9%)
Lønnsomhet (RTK)	-38,8	56,6	34,8	
Soliditet (ek-andel)	56	62	72,8	
Likviditet (LG1)	0,9	1,85	3,26	

I 2018 og 2019 hadde Sommerslagere normal showsesong og driftsinntektene var deretter. Vi ser at de hadde en resultatgrad på minus seks prosent i 2018 og drøyt seks prosent overskudd i 2019. Grunnen til de negative tallene i 2018 var ifølge daglig leder at de bommet på beregningene og tok ut for høy lønn til eierne:

«Og da var det tullede at vi var såpass ivrige at vi tok ut litt for mye lønn det året vi gikk i minus. Da har vi tatt ut litt for mye liksom. (...). For jeg synes ikke det er riktig at det skal stå at Sommerslagere har gått i minus når det egentlig bare er vi som har vært «litt grådige».»

Soliditeten var fortsatt meget god i 2018, men det gikk utover likviditeten og den var litt svak dette året. 2019 ga i tillegg til et driftsresultat på 6,4 prosent, en RTK på over 50 og en egenkapitalandel på over 60 prosent, noe som begge deler er meget godt og en økning fra året før. Også likviditeten økte til godt nivå 1,85.

2020 var året der Sommerslagere ble avlyst og det var liten aktivitet i selskapet utover de forberedelsene som ble gjort før det ble avklart at de måtte avlyse. De søkte og fikk drøyt 800.000 fra den statlige kompensasjonsordningen. Dette var ifølge leder om lag halvparten av det de søkte på og stod for det meste av inntektene dette året. De hadde forhåndsolgt noen billetter, men disse ble refundert, alternativt flyttet over til neste års show. På tross av lite aktivitet, sørget lave utgifter for et driftsresultat på 376.000 kroner. RTK gikk noe ned, men var fortsatt på meget godt nivå, mens både soliditet og likviditet økte relativt mye og lå i 2020 begge på meget godt nivå.

I 2021 bestemte Sommerslagere seg for igjen å arrangere show, og søkte om stimuleringsmidler fra staten. Dette fikk de avslag på én måned før premieredatoen, noe som førte til store forandringer for driften og mange reaksjoner fra lokalmiljøet.

«Det var mange som bidro. Organisasjoner var med og koordinerte de frivillige, fikk på plass vaktlister og alt sånn, for de frivillige som meldte seg. Også hadde vi folk som meldte seg til rigging (...). Og teltet, der sa kommunen at vi sender ikke faktura før vi vet om dere får støtte. Og så fikk vi sponset brød og mat i øvingsperioden. Så fikk vi ned mye, for det var jo nesten en million i kostnader før vi da eventuelt ville vite til premieren om vi fikk igjennom klagen (...). Men da måtte vi få ned kostnadene for å tørre det da. Ellers hadde vi gått skikkelig i minus.»

Jubel Event har klaget på dette vedtaket gjennom flere instanser og venter fortsatt på endelig svar fra klagenemda. Begrunnelsen de fikk fra Kulturrådet, var at de burde ha nedskalert budsjettet. Dette ble gjort i den første klagen, men avslaget ble opprettholdt. Det ble også begrunnet med at det var tildelt nok midler i dette geografiske området.

Som en følge av koronarestriksjonene som var gjeldende på tidspunktet, hadde Jubel Event 6300 besøkende i 2021.

4.1.7 Showstart AS

Showstart AS ble opprettet i 2016 og har siden 2018 hatt dagens organisering. Informant og daglig leder eier litt over 50 prosent av selskapet og en samarbeidspartner eier resten. Daglig leder er eneste faste ansatte i udefinert stillingsbrøk, og er for ordens skyld samme informant som for Jubel Event. I tillegg leier selskapet inn personale etter behov på ulike arrangement.

Selskapet eier det gamle Arbeidersamfundet i Gjøvik sentrum, og det meste av aktiviteten foregår der. Deres inntektskilder er billetterte arrangement, hovedsakelig konserter og stand up, utleie av lokaler til konferanser og private selskaper samt utleie av 24 parkeringsplasser som fulgte med eiendommen. Daglig leder forteller at parkeringsplassene sikrer en trygg inntekt i bunnen, men at det er utleie til private arrangementer de egentlig tjener mest penger på.

«(...) som gjør at vi kan ha litt risikofylte arrangementer innimellom for ellers så hadde vi bare drevet utleie vi. Det er jeg sikker på. Kanskje et arrangement i ny og ned.»

I 2021 hadde de litt flere åpne arrangement enn normal, 32 stykker, hovedsakelig fordi stimuleringsordningen gjorde det mulig, men med færre tilskuere per arrangement.

«Nå disse siste to årene har det vært mange arrangementer, for det har vært stimuleringsordning, og da kan man kanskje si at da har vi utnyttet det på en måte ved at vi har hatt så mye som vi aldri ville hatt ellers.» (Daglig leder, Showstart.)

Økonomi

Tabell 8: Økonomiske resultater Showstart

	2018	2019	2020	2021
Driftsinntekter	4.638.000	4.606.000	3.796.000	
Driftsresultat	889.000 (19,2%)	571.000 (12,4%)	423.000 (11,1%)	
Lønnsomhet (RTK)	12,7	7,6	5,6	
Soliditet (ek-andel)	7	9,6	11,3	
Likviditet (LG1)	1,95	1,8	1,76	

Showstart hadde driftsinntekter på rundt 4,6 millioner kroner både i 2018 og 2019 og et godt overskudd begge årene. Lønnsomheten var god i 2018 og tilfredsstillende i 2019. Soliditeten

var svak begge årene, mens likviditeten var god begge år, noe svakere i 2019 enn i 2018. I 2020 klarte de, på tross av korona og restriksjoner, å opprettholde en viss aktivitet. De fikk litt under 500.000 fra kompensasjonsordningen for avlyste arrangement, men over 1,5 millioner kroner fra stimuleringsordningen. Dette ga et resultat på 423.000 kroner i driftsresultat av et salg på rundt 3,8 millioner. Lønnsomheten gikk ned til 5,6, noe som er å betrakte som svakt. Egenkapitalandelen økte til tilfredsstillende nivå, mens likviditeten gikk noen desimaler ned, men er fortsatt god.

I 2021 fikk de om lag to millioner kroner i stimuleringsmidler og har holdt aktiviteten i gang hele året.

I tillegg har de fått 230.000 i støtte fra Gjøvik kommune. Begrunnelsen for denne støtten var at tapte inntekter på avlyste private arrangementer og utleie ikke går inn under andre støtteordninger.

4.2 Oversikt over tildelte støttemidler

I tabell 2 på neste side vises oversikten over hvor mye de ulike aktørene har fått tildelt fra de ulike nasjonale støtteordningene for kulturlivet, administrert av Norsk kulturråd. Dette er tall søkt opp og hentet ut fra vedtakslistene over enkeltvedtak på kulturrådet sine egne hjemmesider (Norsk kulturråd, 2022). Tabellen viser totalsum for de enkelte støtteordningene per år.

I intervjuene med informantene, ble de spurt om de hadde søkt på kommunale midler i tillegg til de nasjonale. Det var det kun aktører fra Gjøvik som hadde gjort, og derfor er det valgt å beskrive Gjøvik kommune sine tildelinger. Informantene fra i Østre og Vestre Toten har ikke søkt om kommunale midler, og derfor ble det valgt å ikke gå i ytterligere detalj der.

Fra de kommunale støtteordningene i Gjøvik kommune, har Lille Kafé (Kaffka) fått tildelt kr. 250.800 fra de statlige midlene til fordeling i næringslivet og kr. 55.000 av kommunens ekstraordinære tilskudd til kulturbransjen. Kvæntin AS (Fredvikafestivalen) og Showstart AS har fått tildelt kr. 30.000 hver av kommunens kulturmidler, og Showstart har i tillegg fått 200.000 kroner av midlene til næringslivet. De andre aktørene har ikke søkt om tilskudd utover de nasjonale støtteordningene.

	Støtteordning totalt	Serløst firma AS	Urbane Totninger AS	Lille Kafé AS (Kaffka)	Toten Livescene AS	2830 Skoledammen AS	Kvæntin AS (Fredvikafestivalen)	Jubel Event (Sommerslagere)	Showstart AS
Stimuleringsordningen covid-19 2020		kr 6 894 546,00		kr 81 297,00	kr 155 325,00				kr 1 599 800,00
Kompensasjonsordning for kulturarrangementer 2020		kr 198 450,00	kr 6 869 322,00	kr 1 420 375,00	kr 1 426 370,00	kr 735 689,00	kr 125 754,00	kr 828 362,00	kr 476 660,00
Stimuleringsordningen covid-19 2021		kr 158 174,00	kr 7 368 742,00	kr 1 002 146,00	kr 278 540,00	avslag	kr 1 930 599,00	avslag	kr 1 993 831,00
Kompensasjonsordning for kulturarrangementer 2021 - arrangør					kr 489 784,00				
Kompensasjonsordning for kulturarrangementer 2021 - underleverandør					kr 100 000,00				
TOTALT		kr 7 251 170,00	kr 14 238 064,00	kr 1 083 443,00	kr 3 280 610,00	kr 1 325 473,00	kr 2 056 353,00	kr 828 362,00	kr 4 070 291,00

Tabell 9: Fordeling av nasjonale støttemidler, tall hentet fra Norsk kulturråd

4.3 Oppsummering økonomi

Med unntak av Toten Livescene, som vi ikke kjenner tallene til fra tidligere og Showstart, hadde alle selskapene sitt beste prosentvise driftsresultat i 2020, på tross av at veldig mye ble avlyst dette året. Alle hadde noe støtte i 2020, og hos enkelte stod den for det meste av inntektene. Til sammen fikk selskapene i denne oppgaven om lag 20 millioner kroner fra støtteordningene for kultur.

Alle arrangørene i denne undersøkelsen gikk med overskudd i 2020, og med noen veldig små unntak var det bedring fra 2018 og 2019 i både resultatgrad og nøkkeltall hos alle.

For 2021 kjenner vi for øyeblikket ikke de fleste offisielle tallene, men det har kommet inn noen anslag. Med (foreløpig) unntak av Jubel Event, fikk alle bedriftene nasjonal støtte i 2021, på til sammen nesten 15 millioner kroner. Lille Kafé AS/Kaffka, som har hatt den svakeste økonomien av disse, ser ut til å ha gått med et overskudd på rundt fem prosent i 2021. De har da hatt overskudd i begge pandemiårene etter underskudd alle foregående år.

Det som blir avgjørende, er hvordan alle vil klare seg gjennom 2022 og fremover, nå som støtteordningene er avvirket.

4.4 Resultater fra intervjuene

I denne delen vil det bli gått igjennom en del temaer fra intervjuene og arrangørens svar og tanker rundt disse. Det vil bli brukt sitater for å underbygge funnene. Som beskrevet i metoddelen ble det valgt å ikke sende spørsmålene på forhånd. Noe som kan ha påvirket svarene noe er at det var relativt stor forskjell på i hvilken grad de hadde oversikt over situasjonen. Noen av informantene hadde hatt ansvaret for hele prosessen med søknader og kontakt med myndigheter, mens andre hadde ikke vært like involvert. Funnene anses likevel som relevante for problemstilling. Dette fordi det var refleksjonene deres som var mest interessant og det å forsøke å få svar på hvordan pandemien har påvirket dem og hvordan de ser på fremtiden.

4.4.1 Pandemi og omstilling

De fleste av informantene sier at de skjønnte lite i starten, men de tenkte at dette kommer vel til å vare en kort periode og snart er alt tilbake til normalt igjen. Ganske raskt begynte de likevel å forstå at dette kan vare ei stund og måtte tenke nytt.

«Jeg tror i starten så var vi veldig sånn, nå skal vi bare sitte inne i to uker og så går det bra. Vi lager festival i juni!» (Daglig leder og festivalsjef, Fredvikafestivalen.)

«Helt i starten, tror jeg vi som alle andre skjønnte ingenting av det som skjedde. Det var som en stoppknapp. (...) Vi hadde noen sånne runder her i uka etterpå der vi gikk litt rundt oss selv, for det var jo ingen kunder å gå rundt. For det kom ingen. Jeg husker tirsdagen etter 13. mars, det var den dårligste dagen, da hadde vi én kunde og han kjøpte en dobbel cappuccino og det kommer jeg alltid til å huske.» (Driver, Kaffka.)

«Nei, vi trodde jo aldri det skulle vare så lenge da. Vi flyttet tingene en måned fram i tid og trodde at da måtte det jammen være i orden igjen. Også flyttet vi et halvt år, og så flyttet vi et år ...» (Daglig leder, Toten Livescene og 2830-festivalen.)

Etter litt tid, måtte en del avgjørelser tas. De største arrangementene i løpet av våren, sommeren og høsten, som Sommerslagere, Fredvikafestivalen, Urbane Totninger, 2830-festivalen og Toten Livescene sine største konserter ble alle avlyst eller utsatt i 2020. Disse mottok da i stor grad midler fra kompensasjonsordningen. De mindre arrangementene var de som det etter hvert var enklest å holde i gang. I tillegg fant noen nye kanaler og nye løsninger. Kaffka, Showstart og Seriøst firma og delvis Toten Livescene var de som hadde størst grad av aktivitet, og dette ser vi også på tallene fra støtteordningene. Disse mottok midler fra stimuleringsordningen 2020, noe som tyder på at de hadde smitteverntilpasset aktivitet.

«For vi tenkte som så at det eneste vi egentlig kan gjøre er å holde åpen dør og gjøre det beste ut av det. Og prøve å ta godt imot de som tør å komme i alle fall. Og så får vi se hvor lenge det varer.» (Driver, Kaffka.)

«Men så snudde vi oss rundt etter hvert, satte oss ned sammen med de viktigste komikerne våre og tenkte: Ok, vi ser nå hva det er vi ikke kan gjøre - vi kan ikke samle folk, men hva kan vi

gjøre og hva er mulighetsrommet? Så da dreide vi jo etter hvert ting digitalt.» (Daglig leder, Seriøst Firma.)

For å tilpasse seg den nye virkeligheten var det flere som gjorde en del tiltak. Blant annet så begynte Kaffka med hjemkjøring av mat og hadde mindre arrangementer og konserter tilpasset smittevernreglene. Showstart hadde også en del aktivitet og rigget om konsertsalen med sofaer og lenestoler til en stue med plass til 50, da det var antallet som var lov på de første arrangementene etter den første gjenåpningen. De sørget også for matservering i henhold til reglene. Toten Livescene hadde noen småkonserter, mens Fredvikafestivalen loddet ut tre intime hagekonserter med en kjent artist, hovedsakelig av markedsføringsgrunner. Seriøst Firma var kanskje de som gikk lengst i å opprettholde aktiviteten, da de raskt fant ut hvordan de skulle benytte de digitale kanalene til sitt formål. Noe av det de faktisk jobbet mest med i 2020, var å underholde bedrifter på Microsoft Teams.

«For bedrifter kunne jo ikke møtes, men de ville fortsatt møtes på Teams og da ville de fortsatt ha underholdning for de ansatte, så vi var ganske tidlig på den der, og hadde et par komikere som var som skapt for digitale flater. Så jeg vil gjette at vi er de komikerne i Norge kanskje som omsetter mest på digital flater, uten at jeg vet det helt sikkert da.» (Daglig leder, Seriøst Firma).

Utover i 2020 og i 2021 var det i stor grad lov å ha aktivitet, så lenge man holdt seg innenfor de stadig endrende smittevernreglene. Det var sprit og desinfisering, registrering av kunder, avstandsregler og kohorter, samt at flere av dem begynte med selvbestilling via QR-koder ved bordene. I 2021 ble det mye mer aktivitet for våre arrangører, men 2830-festivalen ble avlyst også dette året, da det kun var lov med 200 gjester på det tidspunktet og det ikke lot seg gjennomføre. I tillegg ble en konsert med Tix nede på Mjøsstranda avlyst for Toten Livescene, da stimuleringsordningen var slik at man fikk støtte til betaling av artister i budsjettene for inntil kr. 50.000 per utøvende artist. Å gjennomføre konsert med Tix, som opptrer alene, ville da blitt et stort tapsprosjekt. De gjennomførte en tilsvarende konsert med Åge Aleksandersen i 2021, fordi de er ti mann på scenen totalt, og da bidro stimuleringsordningen med 500.000 bare i utgifter til artist.

Urbane Totninger kunne i 2021 gjennomføre showet sitt. Da de planla arrangementet, var det tillatt med 100 publikummere og det var dette de søkte stimuleringsstøtte på i forkant. De fikk tilslag, men kun om lag 60 prosent av det de hadde søkt på, noe som medførte at de måtte kutte

en del kostnader. Dette innebar blant annet at alle involverte fikk litt mindre betalt. To dager før premieren ble reglene endret, og de kunne ha 200 publikummere per show i stedet, noe som ga rom for økte inntekter. Utrolig nok ble alle show utsolgt. 20. juni, da Norge startet gjenåpningstrinn tre, som beskrevet i teoridelen, var det tillatt med 400 personer inne på hvert show, men på grunn av størrelsen på teltet og avstandsreglene, var det reelle tallet 206 publikummere de siste showukene.

Som nevnt under presentasjonen av aktørene, fikk ikke Jubel Event tilslag på stimuleringsmidler for Sommerslagere 2021. På grunn av restriksjonene kunne de kun selge halvparten av normalt antall billetter. Kulturrådet begrunnet avslaget blant annet med at de ikke hadde nedskalert tilstrekkelig, og at det var tildelt nok midler i dette geografiske området. Avslaget kom som en stor overraskelse på mange, og veldig mange engasjerte seg i saken. Ordfører skrev brev til klagenemnda for å forsøke å redegjøre for hvor viktig dette arrangementet er og har vært for kommunen gjennom snart 20 år (Hermanrud, 2021). Jubel Event tok til slutt valget om å gjennomføre alle 18 spillekvelder som planlagt, men med stor økonomisk usikkerhet. Et stort antall frivillige meldte seg for å bidra med arbeidskraft og mange aktører i næringslivet bidro med både innsamling av penger og sponsede varer og tjenester for å få redusere utgiftene. Daglig leder i Jubel Event synes det er merkelig at de i realiteten blir anbefalt å avlyse og søke kompensasjon for det, i stedet for å få tilsvarende støtte i stimulering for å faktisk holde næringskjeden i gang:

«For da kunne vi jo ha valgt å avlyse. Og så kunne vi søkt kompensasjonsordning og da hadde vi fått halvparten sånn som året før.»

Også Toten Livescene har anket et avslag, der de hadde et todagersarrangement på Gjøvik. De fikk støtte for dag to, men ikke dag én.

Fredvikafestivalen valgte også å gjennomføre festival som planlagt i juni 2021, på tross av at de verken fikk endelig klarsignal eller pålegg om å avlyse fra kommuneoverlegen. På samme måte som Urbane Totninger ble reglene endret for antall publikummere bare noen dager i forkant, noe som gjorde at de kunne gå fra 600 fordelt på tre korter av 200 til 800 totalt. De valgte likevel å beholde opprinnelig plan, da kohortene var allerede rigget med gjerder og bord og systemer. Disse fortløpende og raske endringene av regler og anbefalinger, har vært realiteten for arrangørene det meste av tiden de foregående to årene.

«Men det er jo liksom litt beskrivende for hele situasjonen da, at ting endret seg fort og så måtte man tolke litt og så måtte man prøve å forstå og så tolket man litt forskjellig (...). Og så skal man søke på midler og så skal man gjøre nye avtaler med management og, så det er jo - det er mye å styre med som man ikke normalt driver med.» (Daglig leder, Fredvikafestivalen.)

4.4.2. Støtteordningene

I teoridelen har vi sett at det etter hvert kom på plass statlige tiltakspakker, for å kompensere for tapene kulturbransjen ville få på grunn av de pålagte restriksjonene. Informantene er enige om at selv om de ikke har vært perfekte, har støtteordningene i stor grad vært bra for dem. Enkelte har fått muligheten til å gjøre investeringer eller for eksempel lønne involverte de ikke har hatt mulighet til tidligere, mye på grunn av støtteordningene.

«Men det har jo vært litt misnøye i bransjen, for det har jo truffet forskjellig. Mange er veldig misfornøyde med ordningen, men vi har blitt truffet kjempegodt.» (Daglig leder, Urbane Totninger og Seriøst Firma.)

«(...) så midt oppi det her så passet vi veldig inn i både regelverk og det vi pleier å ha på en måte. Så vi passet jo inn på en måte, i forhold til om vi hadde hatt en veldig stor drift, der du selvfølgelig måtte ha nedjustert veldig mye, så det var litt sånn hell i uhell eller hva du skal kalle det da, at vi klarte oss.» (Driver, Kaffka.)

«Ja, jeg tror nesten det var bedre å avlyse enn å ha noe. Egentlig. Men så er det jo det at man synes det er moro å skape noe da.» (Daglig leder, Toten Livescene og 2830)

«Den største utfordringen for folk har jo vært at de ikke får svar fort nok. Noe som fører til en del usikkerhet og kanskje du må gjennomføre prosjektet ditt før du får svar.» (Daglig leder, Urbane Totninger og Seriøst Firma.)

Usikkerhet, som nevnes i sitatet over, er det flere som har snakket om. Stort sett var det slik, at når du fikk tilslag på stimuleringsmidler til å gjennomføre et arrangement, fikk du først utbetalt 70 prosent. For å få utbetalt de resterende 30 prosentene måtte man ettersende all relevant dokumentasjon, før Kulturrådet avgjorde om resten skulle utbetales. På tidspunktet for

intervjuet visste fortsatt ikke Fredvikafestivalen om de ville få de siste midlene fra 2021, noe som utgjorde om lag 350.000 kroner. Selv om de har hatt avtaler med de fleste artister og underleverandører på at de betaler 70 prosent først, og resten om og når de siste 30 prosentene kommer, så har det ført det med seg mye ekstrajobb og usikkerhet.

«(...) de har bedt om veldig mye dokumentasjon og svar på ting som jeg må en måte følte vi hadde svart på. Og det er kjipt å kjenne på den der mistilliten som Kulturrådet, ja, sender ut (...) Jeg ville endret den usikkerheten i de siste 30 prosentene. Det er den som, den som gjør det vanskelig. Da ville jeg heller omtrent betale tilbake hvis de synes jeg har gjort noe galt, enn å gå å vente på den. Eller bare gi meg 70 prosent da.» (Daglig leder, Fredvikafestivalen.)

Uka før innlevering av denne oppgaven kunne daglig leder opplyse om at de endelig hadde fått godkjenning for de siste 30 prosentene de ventet på, og kunne legge 2021 bak seg og ha fullt fokus på årets festival.

Selv om Jubel Event foreløpig ikke har fått støtte for 2021, har Showstart fått støtte til over 20 enkeltarrangementer. Så det er lite som tyder på at det er problemer med å forstå søknadsprosessen som ligger bak Jubel Events avslag.

«Det jeg synes er dumt med det er, vi har søkt på Samfundet (Showstart) og fått alt vi har søkt på, og på en måte søkt som alle andre. Så jeg tror ikke egentlig det går så mye på om en er flink eller dårlig til å skrive søknad, for det er en mal du følger og putter inn ting liksom. Det er bare mer at det har vært tilfeldig hvilken saksbehandler du har truffet på.» (Daglig leder, Jubel Event og Showstart.)

På direkte spørsmål om søknadsprosessen var grei å forstå og om det var mulig å få råd og hjelp ved behov, har alle svart at det ikke har vært uoverkommelig. Det har også vært ulike bransjeforbund som har bistått sine medlemmer og brukerstøtte flere steder for de som har hatt behov for det.

Kaffka fortalte at de i 2020 valgte å ikke bruke tid på søknader ettersom de kvalifiserte for så lite uansett, at det var bedre å bruke tiden på å få inn kunder. I 2021 var de nødt til å ta tak i det, da artistene i mye større grad krevde normal betaling, ettersom støtteordningene var der for å kompensere for mellomlegget.

4.4.3 Idealisme eller næringsvirksomhet

Underveis i intervjuene kom det frem at det er ikke så mange av aktørene som kun lever av kulturarrangement. Som nevnt i gjennomgangen av hver enkelt, så har de fleste flere bein å stå på i forhold til inntekter, og det er relativt få årsverk ansatt totalt. Inntrykket er at mange har en annen motivasjon enn penger for å arrangere kulturopplevelser.

«Det er en livsstil og kulturinteresse og alt mulig. Hadde det ikke vært livsstil, så hadde vi ikke drevet med dette. (...) Det er jo ingen med vett i behold som begynner å arrangere ting i Mjøsbyene hvis du ikke kan tjene penger på noe annet i tillegg.» (Driver, Kaffka.)

«Jeg har fått et sånt forhold til det at jeg eier det fram til folk har kjøpt billett, og så er det deres. Da kan jeg gå og sette meg på en krakk, og se på at folk er glade på en måte. Det er den skapergreia jeg synes er moro, bygge opp fra en parkeringsplass eller plen og få det til å fungere.» (Daglig leder, Toten Livescene og 2830-festivalen.)

«Og det er det som har viktig for oss, altså, hadde vi startet festival fordi vi skulle tjene penger, så hadde vi hatt en helt annen line-up (...) Men det var viktig å lage det vi selv ville dra på. (...) Men noe av det som er på en måte min motivasjon til å starte Fredvika, er jo og det som handler om en profesjonalisering på Gjøvik, talentutvikling på Gjøvik, å bygge bransjen, å bygge arrangørmiljøet, nettverket.» (Daglig leder, Fredvikafestivalen.)

Det kan se ut som det er noen få større profesjonelle virksomheter i bransjen, med ansatte på hel- eller deltid. Likevel er inntrykket at det er flere små og mellomstore virksomheter, der man enten er avhengig av idealisme eller frivillig innsats, gjerne begge deler.

4.4.4 Pandemiens konsekvenser for fremtiden

Flere av arrangørene forteller at enkelte aspekter har bedret seg på grunn av pandemien. Kaffka forteller at tidligere hadde de en del avtaler der artistene fikk betalt «for døra», altså inntektene fra billettene de klarer å selge, men gjerne med en minstesum som garanti. Inntektene til arrangøren er i slike tilfeller salg av mat og drikke. I de nye avtalene deles billettinntektene fra første krone 70/30 og uten garanti. På denne måten sikres begge parter inntekter, risikoen fordeles og arrangøren får 30 prosent slik at i det minste lydkostnader og Tono-avgift kan

betales om det selges dårlig med billetter. Daglig leder forteller om tilsvarende billettsplittavtaler for Showstart.

En annen ting som har kommet ut av pandemien er vissheten om at de evner å kaste seg rundt og gjøre raske endringer og innføre nye rutiner. Én ting var å forholde seg til smittevernregler, med registreringer, desinfisering, avstand og antall, og stadige endringer på disse punktene, men det har også ført med seg en del effektivisering. For eksempel med bestilling- og betalingsløsninger, som i stor grad har blitt digitale og vil bli med videre for de av våre aktører som har benyttet dette. I tillegg har flere blitt nødt til å gjennomgå driften grundig, noe som har gitt nyttig læring for fremtiden.

«Det er jo en mye større trygghet på det vi driver med, med arrangement rett og slett. For nå har vi fått testet det så mye fra forskjellige vinkler, og tenkt igjennom på så mange forskjellige måter da, som vi helt sikkert ikke ville gjort ellers. Fordi du gjør jo ikke det hvis du ikke må, stort sett. (...) Mer kunnskap og mer kontroll om det vi driver med, men også at, som vi begynte å si i begynnelsen da – det går bra til slutt.» (Driver, Kaffka.)

Det er likevel én ting som bekymrer alle våre arrangører for fremtiden Alle støtteordninger ble fjernet på dagen, den 12. februar kl. 10.00 og fra da, var alle fremtidige arrangement avhengig av eget billettsalg. De aller fleste forteller at det er mer krevende å selge billetter nå enn før pandemien, og at hvordan det utvikler seg, blir helt avgjørende for årets resultat og fremover.

«Det virker som vi har fått andre vaner. 2 år har vi stort sett sittet hjemme og ikke vært ute på noen ting, så vi merker at det er vanskelig å få folk til å kjøpe billetter.» (Daglig leder, Seriøst Firma og Urbane Totninger).

Så vi planlegger som normalt, men vi må likevel ha noen forbehold fordi publikum nå, holdt jeg på å si, ser ut til å oppføre seg litt merkelig. (...) Så hvis folk vil ha konserter framover så må de rett og slett kjøpe billett på forhånd og bli flinkere igjen til å gjøre det. (Driver, Kaffka.)

Men jeg føler på en måte vi er veldig på hæla, med at folk drøyer og drøyer. Og det er ikke noe kritikk til folk det altså, jeg er ikke flink til å dra på så mye selv for tida. (...) Men det er jo tydelig da, at det virker som salget generelt går litt treigere enn det har gjort før. (Daglig leder, Toten Livescene og 2830.)

Flere av aktørene forteller at på grunn av stimuleringsordningen ble det mulig å ha flere konserter og arrangementer enn normalt og det tidvis har vært for mye som har skjedd. Dette kan få negative konsekvenser nå i etterkant.

«Jo, det er for mye som har skjedd nå på grunn av den ordningen som kom. Så jeg tror at det og er en grunn til at vi selger mindre.» (Daglig leder, Showstart).

«(...) og jeg ser jo at det kanskje har gått ut over de mindre kjente artistene da. For plutselig har vi råd til å ha Odd Nordstoga og Halvdan Sivertsen og sånn på Eina.» (Daglig leder, Toten Livescene og 2830.)

Daglig leder i Urbane Totninger og Seriøst Firma oppsummerer situasjonen ganske greit:
«For det første så har det jo skjedd ekstremt mye de siste åra, sånn i forhold til hvordan vi lar oss underholde (...) vi har blitt tvunget til å være ekstremt digitale i to år nå og endret folks vaner. Så jeg er litt spent på hvilken retning det tar, for scenekunsten. For det er en helt egen opplevelse å oppleve noe på scenen, både musikk og humor og alt, det er en helt egen greie.»

Bilde 3: Sommerslagere, Foto: Per-Erik Beck Bjørnback

5 Drøfting

Som beskrevet i innledningen tar denne studien for seg arrangører av konserter og sceneshow i kommunene Gjøvik, Østre Toten og Vestre Toten. Formålet var å undersøke i hvilken grad pandemien har hatt påvirkning på disse aktørene, med særskilt fokus på økonomi. I dette kapittelet vil de mest relevante funnene bli gjennomgått, og sett i sammenheng med teorisegmentet vi gjennomgikk i kapittel 2. Funnene vil bli inndelt i temaer samsvarende med resultatpresentasjonen i kapittel 4. Til slutt vil resultatene bli drøftet opp mot problemstillingen fra innledningen og forsøke å besvare denne.

5.1 Økonomi

Aktørene i denne studien hadde ulike økonomiske utgangspunkt før pandemien. Omsetningsmessig er det Urbane Totninger som har vært størst, med driftsinntekter i årene i forkant på mellom 13 og 15 millioner kroner, og positivt driftsresultat på om lag fem millioner. I andre enden finner vi Kaffka, med omsetning på rundt 2,5 millioner kroner og med driftsunderskudd på mellom 6 og 10 prosent de siste årene. I 2018 hadde tre av selskapene 20 prosent eller bedre resultatgrad, mens ett gikk med underskudd. I 2019 var det kun ett selskap med over 10 prosent i driftsoverskudd, mens to av selskapene gikk med underskudd. I det første koronaåret, 2020, hadde alle arrangørene i denne studien positivt driftsresultat, selv om de fleste opplevde omsetningsnedgang. De aller fleste hadde sitt beste prosentvise resultat på minst tre år. Dette på tross av lite eller ingen aktivitet. Disse funnene samsvarer godt med tallene på nasjonalt nivå. Rapporten til Bekeng-Flemmen *et.al* (2022) viste at på tross av nedgang i verdiskapningen, økte det totale overskuddet for aktører innen kultur, underholdning og annen tjenesteyting fra 2019 til 2020. Rapporten antyder at dette er mye grunnet støtteordninger og reduserte kostnader. Vi har sett i kapittel 2 at støtteordningene har gitt store utslag og at enkeltaktører er med på å trekke opp snittet. Samtidig ser vi av tallene i undersøkelsen til VG (Eberhart-Gran *et.al* 2022), at om lag 60 prosent av alle støttemottakerne i kulturbransjen, hadde sitt beste driftsresultat på minst tre år i 2020. Dette antyder at støtteordningene langt på vei har bidratt til bedre driftsresultater enn normalt for veldig mange i bransjen, også for aktørene i denne studien. Flere ga direkte uttrykk for dette i intervjuene.

Gode overskudd ser ut til å ha bidratt til en generell bedring i økonomien hos arrangørene i denne rapporten. Med ett unntak, hadde alle meget god lønnsomhet i 2020, mot for rundt

halvparten året før. Fem av de syv selskapene vi har tall fra i 2019, har opplevd bedring i både soliditet og likviditet til 2020.

Ettersom resultatene fra 2021 ikke er helt klare, er det vanskelig å si om situasjonen for arrangørene er den samme etter det andre pandemiåret. På nasjonalt nivå, har vi sett at i siste kvartal i 2021, var omsetningen tilbake på samme nivå som i 2019 for den totale kulturbransjen (Bekeng-Flemmen *et.al.* 2022). Det vi vet om situasjonen for de aktuelle aktørene på Gjøvik og Toten, er at alle fortsatt er i drift medio mai 2022. De foreløpige resultatene vi har fått, gir antydning om at situasjonen fortsatt er god, men ikke like god som i 2020. Lille Kafé AS/Kaffka har levert tall som viser at de har økt inntektene med om lag én million kroner fra 2020 til 2021, noe de selv tilskriver støtteordningene. De ender på et resultat på rundt fem prosent i overskudd. Det er bra for dem sammenlignet med før pandemien, men rundt halvparten av resultatgraden fra 2020. Urbane Totninger antydet i intervjuet at de endte på nullresultat eller med et lite overskudd i 2021, grunnet mindre mottatt støtte enn de hadde søkt om. Endelig resultat er ikke klart da denne rapporten leveres. Jubel Event har levert foreløpige tall, som viser en omsetning på 5,5 millioner og et overskudd på 157.000 kroner. Her vet vi at det fortsatt er klagebehandling av avslaget på stimuleringsmidler i 2021, samt at en del av inntektene er salg av billetter til showet i 2022. Dette vil få innvirkning på det samlede resultatet både 2021 og 2022. Dagen før slutføring av dette prosjektet, kom de offisielle tallene for 2830 Skoledammen AS. Disse viser salgsinntekter på rundt 800.000 for selskapet og et driftsunderskudd på 167.000. Om lag 600.000 av inntektene stammer fra kompensasjonsordningene, ettersom hovedarrangementet til selskapet også ble avlyst også i 2021. Toten Livescene opplyser at de i 2021 hadde salgsinntekter på drøyt 3,5 millioner kroner med sannsynligvis et lite underskudd. De har i intervjuene forklart at de har brukt noen av støttemidlene de har mottatt på arrangementer de vet de vil tape penger på, men det har ikke vært tidsmessig mulig å få svar på om dette anses som hovedårsaken til de negative resultatene i 2021.

Med forbehold om endringer når de endelige tallene kommer, og at resten av aktørene ikke har avvikende resultater, kan det tyde på at kompensasjonsordningen i 2020 ga svært gode resultater for de som måtte avlyse eller nedskalere arrangementene. Det samme gjelder stimuleringsordningen i 2020 før det kom tak på dekning av enkelte utgifter. I 2021 kan det se ut som stimuleringsordningen har bidratt til økt aktivitet, men noe mindre overskudd. Dette samsvarer bedre med intensjonen om at ordningen skulle stimulere til aktivitet. Og der utgiftene

for et arrangement skulle dekket i henhold til budsjett, med et tillegg på tre prosent overskudd. Dette vil de endelige årsregnskapene for 2021 gi bedre svar på.

5.2 Pandemi og omstilling

Som de forklarte i intervjuene, var det ingen av aktørene som forstod omfanget av pandemien våren 2020. Noen få hadde aktiviteter på våren som måtte avlyses nesten umiddelbart, men de fleste planla fortsatt for normal aktivitet resten av året. Utover våren, sommeren og tidlig høst, måtte likevel de største og mest prosjektbaserte arrangementene avlyses. Dette var Urbane Totninger, Fredvikafestivalen, 2830-festivalen, Toten Livescene sine storkonserter og til slutt Sommerslagere. I disse selskapene var det så godt som ingen aktivitet i 2020 og det meste av inntektene stammer fra støtteordningene.

Kaffka, Seriøst Firma og Showstart er de av aktørene som har flest aktiviteter i løpet av et normalår, og var best rustet for å kunne tilpasse seg situasjonen med fortsatt aktivitet i 2020. Kaffka holdt kaféen åpen og ganske snart kunne de gjenoppta arrangementsaktiviteten, innenfor de smittevernsrammene som var gjeldende. Driver har forklart at ledelsen permitterte én ansatt i 50 prosent stilling og jobbet adskillig flere timer selv. På den måten holdt de driften i gang og fikk et godt år økonomisk, på tross av å ikke kvalifisere for støtteordninger i særlig grad i 2020. Driver selv mener det og skyldes en kombinasjon av at mye annet var stengt og avlyst, og at de selv var godt dimensjonert for å tilpasse seg restriksjoner og smittevern. På bakgrunn av dette kunne de ha konserter med artister som solgte ut de billettene de hadde lov å selge. Kombinert med at de kvalifiserte for mer stimuleringsmidler i 2021, ga dette gode økonomiske resultater og kan ha sørget for videre drift. Kaffka er den av aktørene som hadde den mest krevende økonomiske situasjonen før pandemien, men det kan se ut som pandemiårene har bidratt til å bedre denne. Inntrykket som er gitt gjennom intervjuene, er at Kaffka har måtte gjøre den grundigste jobben med gjennomgang av alle detaljer i egen drift, og at dette og kan ha bidratt til bedring i resultater og totaløkonomi.

Sluttrapporten fra Kulturrådet og Norsk Filminstitutt (Bekeng-Flemmen *et.al.*, 2022), sier at bransjen viste stor omstillingsevne og mange tok i bruk digitale plattformer i sin formidling. Den av aktørene i denne studien som gikk lengst inn i det digitale universet, var Seriøst Firma. De skapte seg et helt nytt marked med blant annet firmaunderholdning i digitale kommunikasjonskanaler. En god del av artistene i deres portefølje passet godt inn i denne

settingen, og som vi kan se av tallene, er Seriøst Firma eneste aktør i denne studien som økte inntektene sammenlignet med årene før. Det var i tillegg det selskapet som omsatte for mest i 2020. Deres største arrangement er som beskrevet en juleshowturné. På grunn av tidspunktet for denne mot slutten av året, kunne den gjennomføres til planlagt tid, men med restriksjoner og tilhørende stimuleringsmidler. Dette bidro sannsynligvis og til de gode tallene for 2020.

Stor omstillingsevne var gjeldende også for resten av arrangørene. Selv om flere hadde hatt aktiviteter i sosiale medier og jobbet til en viss grad med synlighet, anså de det som nødvendig å få publikum tilbake på arrangementer. På tross av at publikum raskt omfavnet de nye, digitale arenaene, har vi sett i kapittel 2.4 at de savnet de fysiske kulturarenaene. I 2021 hadde alle selskapene i denne studien igjen fysisk aktivitet, med unntak av 2830-festivalen. Flere investerte i nye, tilpassede systemer for bestilling og betaling, og rigget om til smitteverntilpassede arenaer. De måtte forholde seg til stadige og tidvis raske endringer i regler og anbefalinger. Vi har sett at de mottok til sammen 15 millioner kroner fra støtteordningene dette året, det meste fra stimuleringsordningen, noe som vitner om aktivitet. I 2020 derimot, kom om lag halvparten av støttemidlene tildelt disse åtte aktørene fra kompensasjonsordningen grunnet avlysninger.

5.3 Støtteordninger

Som beskrevet i denne rapporten, har det vært flere ulike ordninger for tildeling av støttemidler, til de som har måtte avlyse eller nedskalere sine arrangementer. Flere av arrangørene har fortalt at støtteordningene har vært avgjørende for at de har hatt god og tidvis bedre økonomi enn før pandemien. Kaffka har kunnet investere i eget lydutstyr, det samme har Showstart gjort. Fredvikafestivalen har kunnet lønne arbeid for første gang og Seriøst firma har ansatt en ny person i 100 prosent stilling i 2022.

Flere argumenter for at selv om ordningene har truffet dem selv godt, så har de følt at det vært *for* stor grad av skjønn og tilfeldigheter i tildelingene. Både Showstart, Kaffka og Toten Livescene forteller at de har kunnet hatt andre artister og/eller flere arrangementer enn de normalt kunne hatt på grunn av ordningene. Daglig leder for Urbane Totninger og Seriøst Firma mente at ordningene var *for* gode i starten, noe vi har sett i teorisegmentet at de første evalueringene av ordningen også argumenterte for. Dette blir også problematisert i saken VG har publisert i forbindelse med deres granskning, der de kommer med en del eksempler der

ordningene tilsynelatende har blitt utnyttet (Eberhart-Gran *et.al* 2022). Om det er tilfelle vil forhåpentligvis videre granskning av tildelingene avsløre. Det vil alltid være vanskelig å unngå juks helt, men det er uheldig for tilliten til både bransjen og myndighetene, om dette har vært et ustrakt problem. Flere av informantene i denne studien har i intervjuene fortalt om arrangement og arrangører de kjenner til, som har fått støtte de anser som urettmessig. Flere har og kommentert på at de ikke forstår hvorfor Jubel Event og Sommerslagere fikk avslag på stimuleringsstøtte i 2021. Og at det ikke kan være tiltenkt slik, at det hadde lønnet seg for Sommerslagere å avlyse og få kompensasjon i stedet. Likevel er det flere som har antydnet at det ville ha lønnet seg økonomisk, men at andre elementer, som momentum, merkevarebygging og publikumsvaner, gjør at det er viktig å ha aktivitet og synlighet når man kan. Likevel kan vi argumentere at de som hadde mest aktivitet i denne studien i 2020, er de som prosentmessig hadde de laveste overskuddene, og som kan indikere at kompensasjon har vært mer lønnsomt enn stimulering, selv om totalårsaken nok er mer sammensatt.

Det er enighet hos informantene om at på tross av sannsynligvis verdens beste ordning, kunne den vært forbedret med mer klare retningslinjer, og mindre skjønn og usikkerhet.

5.4 Idealisme eller næringsvirksomhet

Kan man leve av arrangørvirksomhet? I denne studien er det åtte bedrifter der minst én av inntektskildene er arrangørvirksomhet. Likevel er det få ansatte og til sammen antakeligvis under 10 årsverk, og der hovedtyngden av de ansatte befinner seg i de selskapene med mest annen drift. I Kvæntin AS, Toten Livescene AS og 2830 Skoledammen AS, har det til og med 2020 ikke vært noen faste ansatte og det har heller ikke blitt tatt utbytte. Kaffka har flest årsverk ansatt, ettersom halvparten av deres drift er daglig kafédrift. Seriøst firma og Showstart har ansatte, men og en del inntekt på andre aktiviteter enn egne arrangementer. Urbane Totninger og Jubel Event er selskapene med ren arrangementsdrift, som også har ansatte. Likevel vet vi at de involverte i disse to selskapene også er involvert i flere andre selskaper og prosjekter.

Det er mye som tyder på at det i denne bransjen både er vanlig og nødvendig å ha flere inntektskilder, både for arrangørselskapene, de ansatte og de utøvende artistene. I teorikapittel 2.4 om pandemiens påvirkning på kulturbransjen, ser vi at internasjonalt så har ikke små enkeltpersonforetak og deltidsaktører vist tilstrekkelig motstandsdyktighet under pandemien,

og det spås at mange ikke vil klare seg. Om dette blir tilfelle i Norge og på Gjøvik og Toten, vil tiden utover 2022 og framover vise.

5.5 Pandemiens konsekvenser for fremtida

Alle aktørene i denne studien oppga at de var bekymret for fremtiden. Ikke nødvendigvis kun for egen del, men for bransjen som helhet. Det at de etter to år med pandemi og store endringer, over natta stod uten sikkerhetsnett, og igjen avhenger 100 prosent av markedet, har ført til større usikkerhet. Vi har sett at publikums vaner har endret seg og at salg av billetter er vanskeligere enn før. Dette kan medføre mer krevende økonomiske år i tiden som kommer.

Det har vært argumentert for at det grunnet støtteordninger har vært *for* mange arrangementer det siste året, og at dette har ført til en metning og kan bidra til svakere salg nå. Det har og kommet frem i teoridelen, at det har blitt produsert like mye kultur som tidligere, men at mindre er distribuert. Dette kan medføre at det blir enda mer krevende for de mindre og mer uetablerte artistene å få en scene. Det er ikke nødvendigvis et problem for arrangører av kultur, men det kan gå ut over mangfoldet av artister og andre kunstnere.

Bedriftene i denne oppgaven, planlegger alle for tilnærmet normal aktivitet i 2022. De forteller at de tar med seg det de har lært om nye systemer og kanaler, samt effektivisering av egen drift videre. De håper publikum kjenner sin besøkelsestid og bidrar til å opprettholde de tilbudene og aktivitetene som er, samtidig som de har forståelse for at det tar tid å endre tilbake vaner. Dette anses som det mest kritiske funnet i studien. Hvis det viser seg at publikums vaner er endret, slik at det må forventes lavere billettsalg i hele bransjen, vil dette kunne bety at flere må legge ned sin aktivitet. Større arrangement, spesielt store konserter og turneer, er kostnadskrevende aktiviteter med tidvis høy risiko. Selv om vi har sett at mange av de involverte i denne studien jobber mange timer uten kompensasjon, kan vi ikke forvente at de tar store økonomiske tap i tillegg.

5.6 Evaluering av resultatene og studien

I dette avsnittet vil gyldigheten og påliteligheten til studien kort bli gjennomgått og det vil bli gitt en vurdering av hva som kunne vært gjort annerledes. Som forklart i teorikapittelet er ikke hensikten med kvalitativ metode å finne konklusjoner. Målet er å skaffe dypere innsikt og forståelse av et tema og på den måten belyse problemstillingen.

Påliteligheten til en studie, handler om troverdighet, tillit og om vi har fått den informasjonen vi tror vi har fått (Oppen, Mørk, Haus, 2020). Det ble gjennomgått flere mulige feilkilder for denne studien i kapittel 3.5. Den delen av studien som omhandler offentlig publiserte tall kan anses som det mest pålitelige materialet, selv om vi har belyst at det kan være interne forhold som også påvirker årsregnskap og bedriftsøkonomi. Når det gjelder resultatene fra intervjuene, så vurderes de som et øyeblikksbilde av den forståelse og kunnskap hver enkelt aktør satt med på det aktuelle tidspunktet. Som nevnt i metodekapittelet, kan et problem være at intervjuobjektet sier det den tror intervjueren vil høre. I flere av intervjuene ble det forklart at aktørene hadde tilpasset seg både restriksjoner og muligheter pandemien ga, og at det i enkelte tilfeller ga ekstra gode resultater for dem selv. Det ble oppfattet som ærlige intervjuer, som ikke forskjønnet egen drift. Likevel kan vi ikke si om de samme resultatene hadde vært oppnådd, om andre hadde gjennomført undersøkelsene, eller om andre informanter i samme kategori hadde vært inkludert i utvalget.

Det som styrker påliteligheten i arbeidet, er at en del av resultatene viser samme tendens som større undersøkelser rundt samme tematikk. En svakhet rundt disse undersøkelsene igjen, er at de er helt nylig publisert og ikke ennå etterprøvd. Det er likevel det mest relevante materialet som er tilgjengelig på tidspunktet for slutføring av denne oppgaven. Et annet element som forsterker gyldigheten av resultatene, er at det var liten uenighet mellom informantene og en sterk tendens av at de oppfattet situasjonen relativt likt.

6 AVSLUTNING

Denne studien har forsøkt å finne svar på følgende problemstilling:

«Hvordan har kulturarrangørene i Gjøvik og Toten klart seg gjennom pandemien, og er forutsetningene til stede for økonomisk bærekraftig drift i tiden fremover?».

Det ble gjennomført et kvalitativt arbeid med semistrukturerte intervjuer i en tversnittstudie. Det ble i tillegg gjennomført en generell analyse av regnskap og nøkkeltall for bedriftene i studien. Utvalget ble strategisk valgt ut fra kategorien private arrangører av konserter og sceneshow i Gjøvik og Toten. Til sammen ble det intervjuet fem ledere som representerer åtte aktører innenfor nevnte kategori.

Gjennom teorisegmentet har det blant annet blitt vist hvordan pandemien påvirket kulturbransjen og redegjort for ordninger som ble opprettet som en følge av de innførte restriksjonene.

Et viktig hovedfunn viser at hovedvekten av arrangørene hadde gode til svært gode økonomiske resultater i 2020, på tross av liten eller ingen aktivitet. I 2021 hadde arrangørene igjen mer aktivitet og selv om tallene fortsatt er få og ubekreftede, er tendensen så langt noe svakere enn i 2020. Alle åtte aktørene har per tid overlevd pandemien, for å svare direkte på tittelen til denne oppgaven, men de opplever ikke at konsekvensene av pandemien er over ennå. Mange er bekymret for fremtiden i bransjen, på grunn at det som virker å være publikums endrede vaner, og tendensen er at det er mer krevende å selge billetter nå enn før pandemien. Enkelte tenker også at generelle økte kostnader i samfunnet den siste tiden, kan være en medvirkende årsak. Sån sett kan det argumenteres for at det overskuddet de opparbeidet seg i 2020 kanskje må fungere som en buffer for 2021 og 2022, som flere forventer å gi svakere økonomiske resultater.

Et annet funn i denne studien viser at det er få aktører som har kulturarrangement som eneste inntektskilde, og enda færre involverte som lever kun av det. Dette virker å være en bransje som har noen få, store profesjonelle aktører, og mange små som i stor grad baserer seg på idealisme og dugnadsinnsats.

Dette prosjektet ble gjennomført rundt tiden restriksjonene, og med det støtteordningene, ble opphevet. En god del av det teoretiske materialet har blitt publisert helt nylig, og mye har

kommet underveis i arbeidet, noe som har krevd kontinuerlige litteratursøk. I nasjonale medier er tematikken dagsaktuell, og det er forsøkt å inkludere de mest relevante undersøkelsene, så tett opp mot innlevering som mulig.

Noen regnskapstall for 2021 har blitt levert de helt siste dagene. Her vil det være rom for videre undersøkelser av hvordan situasjonen ser ut med bakgrunn i disse. Regjeringen og Kulturrådet har forklart at de evaluerer og gransker ordningene fortløpende. Det er derfor rimelig å anta at det kommer mer informasjon om hvordan pandemien har påvirket bransjen fra 2021 og utover. Her er det også rom for videre undersøkelser lokalt. Det som gjør det vanskelig å svare for hele bransjen, er at veldig mange kulturaktører er små enkeltpersonforetak, som ikke har offentlig tilgjengelige regnskap. For å få et godt bilde av hele kulturbransjen vil det være nødvendig å inkludere disse i videre studier.

Noen entydig konklusjon på tittel og problemstilling vil det ikke være mulig å gi, og det var heller ikke intensjonen. Denne studien har likevel gitt et innblikk i hvordan pandemien påvirket en av de mest utsatte bransjene og de utvalgte aktørene.

Bilde 4: Fredvikfestivalen, foto: Per-Erik Beck Bjørnback

7 Litteraturliste

Bekeng-Flemmen, H., Andersen, H., Aslaksen, E., Gram, I., Nylund Hagen, A. og Hernes, E. (2022). *Sterkere tilbake. Pandemiens konsekvenser for kultursektoren og mulige virkemidler for å gjenoppbygge denne*, Oslo: Kulturrådet og Norsk filminstitutt. Tilgjengelig fra:

<https://www.kulturradet.no/vis-publikasjon/-/sterkere-tilbake-pandemiens-konsekvenser-for-kultursektoren-og-mulige-virkemidler-for-gjenoppbygging> (Hentet 25. april 2022).

Brønnøysundregistrene. *Innsending av årsregnskap*. Tilgjengelig fra: <https://www.brreg.no/innsending-av-arsregnskap/> (hentet 2. mai 2022)

Carson, S. G., Kosberg, N., Skauge, T. og Laudal, T. (2015). *Etikk for beslutningstakere*. Oslo: Cappelen Damm.

Dybfest Dahl, I. (2020). Arrangementer for over 500 forbudt til 1. september, *VG.no.*

Tilgjengelig fra: <https://www.vg.no/rampelys/musikk/i/wP26PL/arrangementer-for-over-500-forbudt-til-1-september> (hentet 25. april 2022).

Eberhart-Gran, L, Folkvord, M. S., Bakken, J., Kristiansen, T. Kulturrådets pengebinge, *vg.no*. Tilgjengelig fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/mrll6g/kulturradets-pengebinge> (hentet 15. mai 2022)

Folkehelseinstituttet, FHI (2020). Fakta om koronaviruset SARS-CoV-2 og sykdommen covid-19. Tilgjengelig fra: <https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/fakta/fakta-om-koronavirus-coronavirus-2019-ncov/> (hentet 25. april 2022).

Frivillighet Norge (2022). Slik har rådene endret seg. Tilgjengelig fra:

<https://www.frivillighetnorge.no/verktoy/kurs-og-praktisk-hjelp/smittevernveileder/slik-har-r%C3%A5dene-endret-seg/> (hentet 25. april 2022).

Gjøvik kommune (2019). *Byregnskapet*. Tilgjengelig fra: <https://www.byregnskapet.no/> (Hentet 20. april 2022).

Grünfeld, Leo A., 2020, *Vurdering av tiltak for kulturnæringen under koronakrisen*, Oslo: Menon Economics og BI Centre for Creative Industries. Tilgjengelig fra:

<https://www.kulturradet.no/vis-publikasjon/-/vurdering-av-tiltak-for-kulturnaeringen-under-koronakrisen> (hentet 19. april 2022)

Gulbrandsen, H. (2021), Nå slår Gjøvik ring om Sommerslagere: – Rørende med all støtten, *oa.no*. Tilgjengelig fra: <https://www.aa.no/na-slar-gjovik-ring-om-sommerslagere-rorende-med-all-stotten/s/5-35-1357396> (hentet 2. mai 2022).

Halvorsen, Knut (2008). *Å forske på samfunnet en innføring i samfunnsvitenskapelig metode*. 5. utgave. Oslo: J. W. Cappelens forlag.

Helsedirektoratet (2022). *Endringslogg*. Tilgjengelig fra: <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/koronavirus/endringslogg> (hentet 25. april 2022).

Helse- og omsorgsdepartementet (2020). *Bremser videre gjenåpning*. Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumentarkiv/regjeringen-solberg/aktuelt-regjeringen-solberg/hod/nyheter/2020ny/bremser-videre-gjenapning/id2724235/> (hentet 25. april 2022).

Helse- og omsorgsdepartementet (2021). *Innfører flere nasjonale smitteverntiltak*. Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumentarkiv/regjeringen-solberg/aktuelt-regjeringen-solberg/hod/nyheter/2021ny/innforer-flere-nasjonale-smitteverntiltak/id2826466/> (hentet 25. april 2022)

Hoff, K. G. og Helbæk, M. (2015). *Økonomistyring 2. Driftsregnskap og budsjettering*. 6. utgave. Oslo: Universitetsforlaget.

Holst, L. S., Rosness, M., Lillebø, K., Ludvigsen, B., Øye, E. (2022) *Spørreundersøkelse om endringer i kulturbruk etter covid-19-pandemien*, Ipsos. Tilgjengelig fra: <https://www.kulturradet.no/vis-publikasjon/-/sporreundersokelse-om-endringer-i-kulturbruk-etter-covid-19-pandemien> (hentet 2. mai 2022)

Høgseth, M. H. (2021). Støre: Nødvendig med nye strenge tiltak, *E24.no*. Tilgjengelig fra: <https://e24.no/naeringsliv/i/1OyrEX/stoere-noedvendig-med-nye-streng-tiltak> (Hentet 25. april 2022)

Kapital (2021) Heavy metal-festival tidoblet overskuddet med coronastøtte, *Kapital.no*. Tilgjengelig fra: <https://kapital.no/inside/naeringsliv/2021/03/02/7630204/heavy-metal-festivalen-tons-of-rock-tidoblet-overskuddet-med-coronastotte> (hentet 25. april 2022)

Khlystova, Olena, Kalyuzhnova, Yelena og Belitski, Maksim, 2022 *The impact of the COVID-19 pandemic on the creative industries: A literature review and future research agenda*. Journal of Business Research, Volume 139, Feb 2022, Pages 1192-1210. Tilgjengelig fra: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0148296321007141> (hentet 2. mai 2022)

Kommunal- og distriktsdepartementet (2021). *Kommunal kompensasjonsordning for lokale virksomheter*. Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/regional--og-distriktpolitikk/aktuelt-na/kommunal-kompensasjonsordning-for-lokale-virksomheter/id2846130/?expand=factbox2864718> (hentet 27. april 2022)

Kristoffersen, Trond (2014). *Årsregnskapet – en grunnleggende innføring*. 4. utgave. Bergen: Fagbokforlaget

Kulturdepartementet (2020). *Stor kompensasjonsordning til kultur, frivillighet og idrett*. Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumentarkiv/regjeringen-solberg/aktuelt-regjeringen-solberg/kud/pressemeldinger/2020/stor-kompensasjonsordning-til-kultur-frivillighet-og-idrett/id2693889/> (hentet 25. april 2022)

Kultur- og likestillingsdepartementet (2022). *Om kompensasjons- og stimuleringsordningene for kultur*. Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/no/tema/kultur-idrett-og-frivillighet/innsiktsartikler/om-kompensasjons-og-stimuleringsordningene-for-kultur/id2892777/> (hentet 27. april 2022)

Kulturrådet (2021) *67 prosent færre besøk til musikk- og scenekunstarrangementer i 2020*, *Kulturradet.no*. Tilgjengelig fra: <https://www.kulturradet.no/musikk/vis-artikkel/-/67-prosent-faerre-besok-til-musikk-og-scenekunstarrangementer-i-2020> (hentet 2. mai 2022)

Kulturrådet (2022) *Vedtakslist*. Tilgjengelig fra: <https://www.kulturradet.no/web/guest/tildelingslister> (Hentet april 2022)

Lovdata (2020 og 2021a). *Forskrift om midlertidig kompensasjonsordning for arrangører i kultursektoren ved avlysning, stenging eller utsettelse av arrangementer som følge av covid-19-utbruddet*. Inkludert endringslogg. Tilgjengelig fra:

<https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2020-04-03-677> (hentet 20. april 2022)

Lovdata (2020 og 2021b). *Forskrift om midlertidig tilskudd til kulturarrangementer som følge av covid-19*. Inkludert endringslogg. Tilgjengelig fra:

<https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2020-10-19-2070> (hentet 20. april 2022)

Lovdata (2020a). *Forskrift om smitteverntiltak mv. ved koronautbruddet (Covid-19-forskriften)*. Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2020-03-27-470> (hentet 25. april 2022)

Lovdata (2020b). *Vedtak etter lov om vern mot smittsomme sykdommer § 4-1 andre ledd om møteforbud og stenging av virksomhet*. Tilgjengelig fra:

<https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2020-03-12-270> (hentet 25. april 2022)

Lovdata (2022). *Forskrift om midlertidig kompensasjonsordning for avlyste, stengte eller nedskalerte kulturarrangementer i perioden 1. november 2021 til 28. februar 2022 som følge av covid-19-utbruddet*. Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2022-03-08-345> (hentet 20. april 2022)

NHO Reiseliv (2021). Nye nasjonale lettelser for serveringssteder og arrangementer.

Tilgjengelig fra:

<https://www.nhoreiseliv.no/vi-mener/koronavirus/nyhet/2021/nye-nasjonal-lettelser-for-serveringssteder-og-arrangementer/> (hentet 25. april 2022).

Moen, S. N. (2021) Koronamillioner til store festivaler: Få fikk tilslag på egne vekstplaner, *Ballade.no*. Tilgjengelig fra: <https://www.ballade.no/bransjen/koronamillioner-til-store-festivaler/> (Hentet 27. april 2022).

NTB (2021). Solberg: – Vi åpner litt mer enn i trinn tre, *Dagavisen.no*. Tilgjengelig fra: <https://www.dagsavisen.no/nyheter/innenriks/2021/06/18/solberg-vi-apner-mer-enn-trinn-tre/> (hentet 25. april 2022)

OECD, The Organisation for Economic Co-operation and Development (2020), *Culture shock: COVID-19 and the cultural and creative sectors*. Tilgjengelig fra: <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/culture-shock-covid-19-and-the-cultural-and-creative-sectors-08da9e0e/#fnotea0z2> (Hentet 2. mai 2022).

Oppen, M., Mørk, B. E. og Haus, E. *Kvantitative og kvalitative metoder i merkantile fag*. Oslo: Cappelen Damm akademisk.

Oxford Economics (2020). *The projected economic impact of covid-19 on the UK creative industries*. Tilgjengelig fra: <https://www.oxfordeconomics.com/resource/the-projected-economic-impact-of-covid-19-on-the-uk-creative-industries/> (hentet 2. mai 2022)

Proff (2022). *Kilder*. Tilgjengelig fra: <https://innsikt.proff.no/kilder/> (hentet 7. mai 2022)

Regjeringen (2022). *Tidslinje: Myndighetenes håndtering av koronasituasjonen*. Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/no/tema/Koronasituasjonen/tidslinje-koronaviruset/id2692402/> (hentet 25. april 2022).

Servold Oppi, N. og Kaaby, J. T. (2020). *Blogg: Hvordan regnskapsføre tilskudd fra kompensasjonsordningen?* Tilgjengelig fra: <https://www.bdo.no/nb-no/bloggen/hvordan-regnskapsf%C3%B8re-tilskudd-fra-kompensasjonsordningen> (hentet 25. april 2022)

Statistisk sentralbyrå (2021). *Kulturstatistikk 2020*. Tilgjengelig fra: <https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/kultur/artikler/kulturstatistikk-2020> (Hentet 20. april 2022)

Statistisk sentralbyrå (2017). *Norsk kulturbarometer 2016*. Tilgjengelig fra: <https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/artikler-og-publikasjoner/norsk-kulturbarometer-2016> (Hentet 20. april 2022).

Statistisk sentralbyrå (2022). *Syssetting, registerbasert. Tabell 13470*. Tilgjengelig fra: <https://www.ssb.no/statbank/table/13470/> (Hentet 20. april 2022).

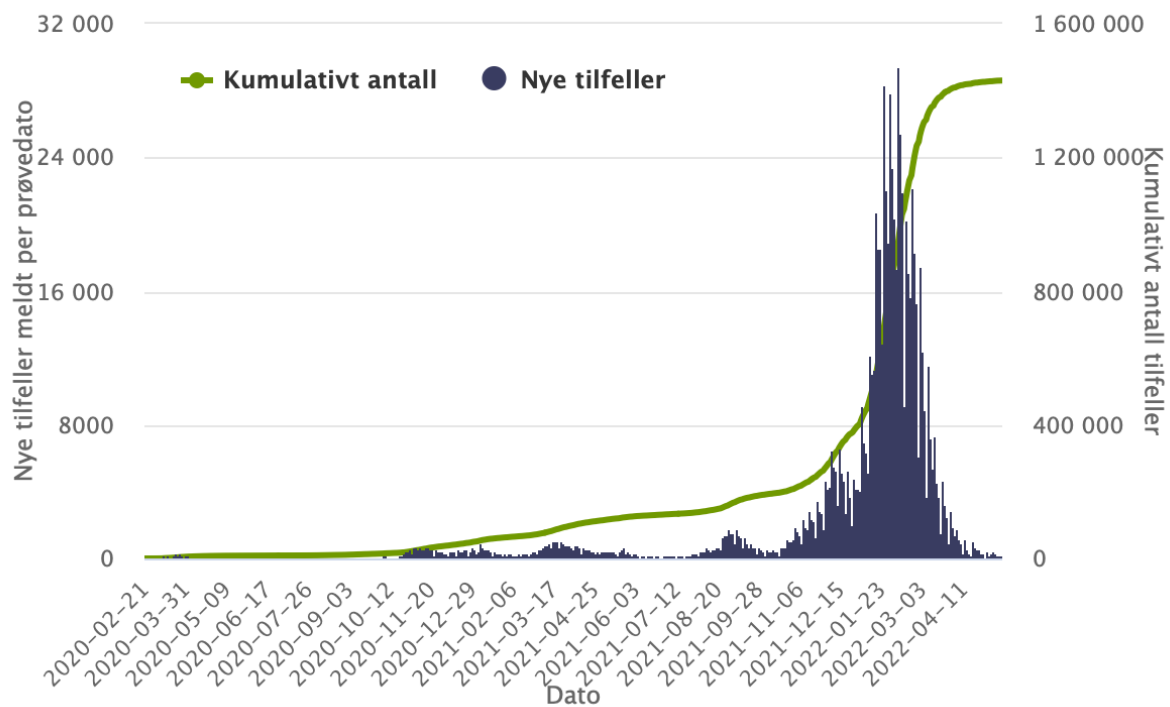
Verdenskommisjonen for Miljø og Utvikling. (1987). *Vår felles framtid*. Oslo: Tiden Norsk Forlag

Zahl, J. (2020). Er det eit offentleg ansvar å gi Kurt Nilsen millionlønn til jul? *Aftenbladet.no*. Tilgjengelig fra: <https://www.aftenbladet.no/kultur/i/IEE403/er-det-eit-offentleg-ansvar-aa-gi-kurt-nilsen-millionloenn-til-jul> (hentet 3. mai 2022)

Østbø, S. (2020). Festivalveteran refser Kulturrådet, *VG.no*. Tilgjengelig fra: <https://www.vg.no/rampelys/musikk/i/JJolb6/festivalveteran-refser-kulturradet> (hentet 27. april 2022)

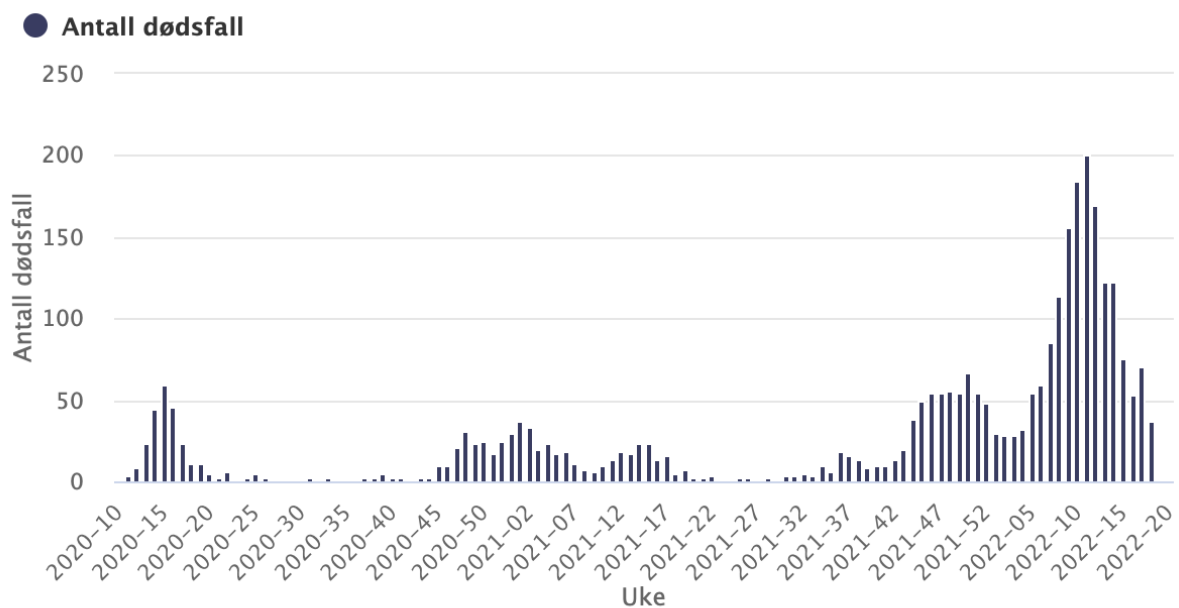
VEDLEGG 1

Antall meldte covid-19 tilfeller etter prøvetakingsdato

Kilde: MSIS, Folkehelseinstituttet

Covid-19 assosierte dødsfall meldt til Folkehelseinstituttet etter uke for dødsfall

Kilde: Folkehelseinstituttet

VEDLEGG 2

INTERVJUGUIDE

Semistrukturert

Oppstart og informasjon

Hei og tusen takk for at du har sagt ja til å delta i dette prosjektet. Det setter jeg stor pris på.

Jeg tar opp intervjuet nå, men rett i etterkant vil jeg transkribere det og så sletter jeg lydfilen. Det skriftlige dokumentet vil bli oppbevart til arbeidet er fullført.

Jeg regner med at det vil ta ca. 1 time. Men det kan hende jeg ønsker å ta kontakt i ettertid om det er noen faktaopplysninger jeg er usikker på eller noen oppfølgingsspørsmål som har dukket opp. Er det i tilfelle greit?

Ønsker du at jeg anonymiserer deg og/eller navnet på bedriften?

Til informasjon, så vil i de tilfeller tredjepersoner blir nevnt med navn, disse bli anonymisert i det skriftlige materialet.

Har du noen spørsmål før vi begynner?

Innledning

Jeg er student på NTNU Gjøvik, og går nå siste semester og skriver bacheloroppgave i økonomi og ledelse. Jeg har et ønske om å undersøke hvordan koronapandemien har påvirket kulturlivet lokalt i Gjøvikregionen. Jeg skal intervjuer en del private arrangører av hovedsakelig konserter og sceneshow for å se om jeg kan finne noen svar på hvordan situasjonen har vært og er i bransjen, med delvis vekt på økonomi før, under og ikke minst nå etter pandemien. Dette vil da som sagt være en del av min bacheloroppgave.

Først litt faktaopplysninger:

- Navn (navngis eller kodes)
- Arrangør (navngis eller kodes)
- Stilling
- Kommune
- Årstall oppstart

Resten av intervjuet vil være semistrukturert. Det vil si at jeg har mine temaer inndelt i bolker med åpne spørsmål og noen stikkord, men jeg ønsker at du i så stor grad som mulig forteller med egne ord.

Gangen i intervjuet vil være at vi først tar en bolke om hvordan situasjonen var før pandemien, så litt om underveis i pandemien. Det vil være en egen bolke om støtteordningene, selv om det kan overlappe litt med bolke to. Så en bolke om hvordan det ser ut nå som restriksjonene er tatt bort og utsikter for tiden fremover. Til slutt skal vi prøve å være litt etterpåkloke og se om det er noen læringspunkter å ta med seg videre.

Hovedbolk 1: Informasjon om informanten og arrangøren den representerer. Generell info med utgangspunkt i før korona. Fortell om driften før koronasituasjonen slo inn (til og med 2019).

Stikkord:

- Kan du aller først si litt om hvordan selve firmaet er organisert?
  - o Ulike aktiviteter
  - o Antall ansatte (ikke navngi dem)
  - o Antall arrangement
  - o Andre inntjeningsaktiviteter (servering, utleie, annet ++)
- Litt om økonomi: Ca. omsetning totalt og fordeling kulturarrangement/andre aktiviteter
- Hvordan vil du bedømme den økonomiske situasjonen fram til pandemien?
  - o Resultat
  - o Romslighet/muligheter?
- Er det annet du har lyst til å legge til om driften før korona?

Hovedbolk 2: Hvordan har koronasituasjonen påvirket bedriften? Endringer.

Stikkord:

- Fortell om hvordan det påvirket dere da pandemien traff i mars 2020. Hva skjedde med driften her da?
  - o Antall ansatte
  - o Permitteringer
  - o Oppsigelser
  - o Antall arrangement, avlysninger?
  - o Fant dere andre inntjeningsmuligheter/gjort endringer/nye aktiviteter?
- Det er ofte krevende både å være leder og ansatt i tider med store omveltninger og usikkerhet. Hva har det vært for deg å lede selskapet i denne tida?
- Hvordan ble økonomien påvirket i denne perioden?
  - o Hvordan var endringen i omsetning fra 2019 til 2020 og 2021 sånn ca.?
  - o Endring i fordeling kulturarrangement/andre aktiviteter?
  - o Resultat
  - o Sparepenger/eierne spyttet i mer?
  - o Romslighet/muligheter?
- Har lokalsamfunnet på noe vis tatt konkrete grep/vist initiativ for å vise støtte?
- Er det annet du har lyst til å legge til angående driften under koronatiden?

Hovedbolk 3: Offentlige støtteordninger

- De nasjonale støtteordningene kom på plass i starten av april 2020. I hvilken grad har disse truffet for dere? (Fra starten av eller etter endringer/oppdateringer?)
- Kommunene har og hatt noen ordninger, både med tildelte midler fra staten, men og egne vedtak. Har dere benyttet dere av disse?
- Hvilken betydning har de hatt for driften
- Er det annet du har lyst til å legge til angående støtteordninger?

Hovedbolk 4: Nå som samfunnet har gjenåpnet og vi sakte, men sikkert kan leve som normalt igjen, skal vi se litt på tida fremover.

- Hvilke tanker gjør du deg om driften her den neste tida, både på kort og lang sikt?
- Er det planlagt noen større endringer?
  - o Økonomi, hvordan ser det ut nå kontra tidligere og fremover
  - o Personell, har du vært nødt til å gjøre endringer?
- Jeg har lest en del nyhetssaker om endringer i handlemønster hos kunder? I hvilken grad opplever dere det her?
- Sunn fremtidig drift - hva skal til?
- Er det annet du har lyst til å legge til angående tiden fremover?

Hovedbolk 5: Læringspunkter

- Ved en lignende situasjon i fremtiden, hva ville du gjort da?
- Ved en lignende situasjon i fremtiden, hva ville du anbefalt regjeringen å gjøre?
- Hva er det viktigste du sitter igjen med etter de siste to åra?
- Noen annet du har lyst til å legge til ift. læringspunkter?

Avslutning

Tusen takk for at du kunne stille opp. Jeg har ingen flere spørsmål, men er det noe du ønsker å presisere eller legge til før vi gir oss?

Deltakelse i forskningsprosjektet

Økonomisk bærekraft i kulturbransjen

Dette er informasjon til deg som har sagt ja til å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å undersøke hvordan det har gått med kulturbransjen i Gjøvikregionen gjennom pandemien og hvordan det ser ut framover, med hovedvekt på økonomi. I dette skrivet gir jeg deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Dette prosjektet er en bacheloroppgave i forbindelse med studiet økonomi, ledelse og bærekraft på NTNU Gjøvik. Prosjektet skal ferdigstilles i slutten av mai 2022 og ender i en skriftlig rapport på rundt 50 sider, samt et muntlig fremlegg noen uker senere.

Jeg har et ønske om å undersøke hvordan koronapandemien har påvirket kulturlivet lokalt i Gjøvikregionen. Jeg skal intervju en god håndfull private arrangører av konserter og sceneshow for å se om jeg kan finne noen svar på hvordan situasjonen har vært og er i bransjen, med hovedvekt på økonomi før, under og etter pandemien.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

NTNU Gjøvik er ansvarlig for prosjektet.

Kjersti Beck Bjørnback gjennomfører prosjektet. Marina Ortova fra NTNU er veileder.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Jeg har forsøkt å innsnevre utvalget slik at jeg kan få best mulig grunnlag for å sammenligne dataene jeg samler inn. Dere som er kontaktet er et utvalg av private arrangører av konserter og sceneshow i Gjøvikregionen. Ettersom jeg kjenner bransjen og en del av aktørene har jeg kontaktet alle via e-post, SMS og sosiale medier, litt ettersom om jeg hadde direkte kontaktinformasjon allerede eller ikke.

Jeg skal etter planen intervju 6-8 aktører totalt.

Hva innebærer det for deg å delta?

Jeg gjennomfører et intervju med deg på avtalt sted eller i avtalt kanal og jeg antar det vil ta ca. 1 time. Jeg vil gjøre opptak av intervjuet og transkribere det i ettertid. Lydfilene slettes når oppgaven er levert og forhåpentligvis godkjent.

Intervjuet vil være semistrukturert, som det heter. Det vil si at jeg har en god del temaer, spørsmål og stikkord klart, men fremdriften i intervjuene vil påvirkes av hvilke svar jeg får og hva de ulike informantene forteller.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

Du kan selv velge om jeg kan identifisere deg og aktøren du representerer ved navn eller om jeg skal anonymisere.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene,
- å få rettet personopplysninger om deg,
- å få slettet personopplysninger om deg, og
- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra NTNU har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- NTNU ved Martina Ortova, veileder på oppgaven: martina.ortova@ntnu.no
- Kjersti Beck Bjørnback, student: kjersti.bex@gmail.com eller tlf. 415 68 267
- Thomas Helgesen, personvernombud NTNU, thomas.helgesen@ntnu.no

Hvis du har spørsmål knyttet til NSD sin vurdering av prosjektet, kan du ta kontakt med:

- NSD – Norsk senter for forskningsdata AS på epost (personverntjenester@nsd.no) eller på telefon: 55 58 21 17.

Med vennlig hilsen

PROSJEKTANSVARLIG
(Forsker/veileder)

STUDENT

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet *Økonomisk bærekraft i kulturbransjen* og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

Å delta i intervju og til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet

---

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

